

องศาสตคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

โครงการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง
Agricultural Documentary Video Production Senior Project :
Farmer Folk Life at Ladkrabang Community

นายอนุชิต ใจดีจริง
2549

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

โครงการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

Agricultural Documentary Video Production Senior Project :

Farmer Folk Life at Ladkrabang Community

ปพ.

๑188 ค

2549

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 99499

วัน,เดือน,ปี 16 JUN 2008

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

พ.ศ. 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

โครงการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

Agricultural Documentary Video Production Senior Project :

Farmer Folk Life at Ladkrabang Community

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2549

[Signature]

นายอนุชิต ใจดีจริง

ผู้วิจัย

[Signature]

อาจารย์ดร. สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช

กศด. (เทคโนโลยีการศึกษา)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

[Signature]

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชумаภรณ์ ชันธิศรี

ค.ม. (โสตทัศนศึกษา)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

[Signature]

อาจารย์ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์

วท.ม (เกษตรศาสตร์)

กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างสุดซึ้งจากอาจารย์ทั้งสามท่าน คือ อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ คุหาสุวรรณค์ เวช ประธานกรรมการปัญหาพิเศษและ อาจารย์ ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ กรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจ ทานแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษนี้ ให้ความเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมาและ ท่านอาจารย์ ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ ที่คอยแนะนำสถานที่ ตลอดจนชื่อเรื่องในการทำปัญหาพิเศษจนสำเร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและถ่ายทำสารคดีจนเสร็จสมบูรณ์จากชาวบ้านแขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะคุณพี่จุมพล สมจิตร ที่คอยให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ดีเสมอมาและขอบคุณเพื่อนๆทุกคน โดยเฉพาะคุณรุ่งลาวัลย์ พลพิลา คุณวาสนา นวลพลับ ที่ช่วยในทุกๆด้านจนปัญหาพิเศษนี้เสร็จสมบูรณ์

ที่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใด ความสำเร็จจะไม่บังเกิดหากผู้วิจัยปราศจากผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิตคือ บิดา มารดาครอบครัวใจดีจริง และครอบครัวพวงศุนด์ธรรมถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายอนุชิต ใจดีจริง

28 มีนาคม 2549

บทคัดย่อ

เรื่อง : โครงการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชน
ลาดกระบัง

โดย : นายอนุชิต ใจดีจริง

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

สาขาวิชา : นิเทศศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช)

๒๕ / ๒๖ / ๒๕๕๙

การศึกษาการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการวีดิทัศน์สารคดีที่มีคุณภาพและประเมินความพึงพอใจในการรับสื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 20 คน เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45 และเพศหญิงร้อยละ 55 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 19 – 22 ปี ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้แบบประเมินเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีผลดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.06 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.44 และด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับดีเช่นกัน ซึ่งคุณภาพวีดิทัศน์เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ต่อไป

ผลการประเมินความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์ของนักศึกษา พบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือความรู้ที่ได้รับจากวีดิทัศน์ โดยอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.75 และ 4.70 ตามลำดับ ส่วนความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยอยู่ที่ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองและเขตลาดกระบัง	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 การออกแบบและการพัฒนา	
วิธีการดำเนินการศึกษา	29
การแปรผลและวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 การประเมินผล	
ผลการประเมิน	37
วิจารณ์ผลการวิจัย	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	44
ปัญหาและอุปสรรค	44
ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

ภาคผนวก	หน้า
ภาคผนวก ก	49
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	50
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	50
ภาคผนวก ข	51
- แบบประเมินวิดิทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	52
- แบบประเมินวิดิทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	54
- แบบประเมินวิดิทัศน์ความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป	56
ภาคผนวก ค	58
- บทวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง	59
- สดอื่บอวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง	69
ภาคผนวก ง	77
- ปกบรรจุภัณฑ์ของวิดิทัศน์	78
ภาคผนวก จ	80
- ผลการประเมินคุณภาพวิดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	81
- ผลการประเมินคุณภาพวิดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	85
ประวัติผู้วิจัย	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีโดยรวม	37
2	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีด้านการผลิตสื่อ	38
3	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีด้านเนื้อหา	40
4	ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา	41
5	แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่

1' ขั้นตอนการดำเนินงาน

หน้า

36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญ

โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการพัฒนาในด้านต่างๆ สิ่งใดที่ดีอยู่แล้วเราก็ควรที่จะเก็บรักษามันไว้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุด ยิ่งปัจจุบันมีกระแสวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา กระแสเทคโนโลยี ทำให้คนส่วนใหญ่ล้มที่จะรักษาวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมที่ดีที่ควรเก็บรักษาไว้ ไปยึดเอาค่านิยมหรือเอกลักษณ์จากต่างชาติมาปฏิบัติเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกสบายให้กับตนเอง จนล้มไปว่าสิ่งที่ดีงามที่บรรพบุรุษสืบทอดมานั้นกำลังจะหายไป โดยเฉพาะเรื่องวิถีชีวิตทางการเกษตรที่กำลังจะหายไปตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในเรื่องของการเกษตรนี่เองซึ่งเราจะปฏิเสธไปไม่ได้เลยว่าเมื่อก่อนนี้บรรพบุรุษเรานั้นมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรซึ่งเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งวิถีชีวิตนี้ก็ได้อุบัติมาสู่รุ่นต่อรุ่นตั้งแต่ยุคสมัยก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป มีเทคโนโลยี เครื่องจักรกล ที่ทันสมัยเข้ามาเกี่ยวข้อง มีโรงงานอุตสาหกรรม มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เข้ามาทำให้คนรุ่นหลังๆ เริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เคยมีก็เริ่มถูกทอดทิ้งและหายไป แต่ก็ยังมีอยู่บ้างที่ยังคงสืบทอดวิถีทางการเกษตรอยู่เป็นจำนวนมากไม่ใช่เฉพาะแค่ชุมชนต่างจังหวัด แต่ชุมชนเมืองอย่างกรุงเทพมหานครก็ยังมีประกอบอาชีพทางการเกษตรอยู่โดยเฉพาะ เรื่องการทำนา ก็ยังมีอยู่บ้างในเขตชุมชนแถวชานเมืองหลายที่

ชุมชนลาดกระบังก็เป็นอีกเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่ยังมีการถ่ายทอดวิถีชีวิตทางการทำนาอยู่บ้าง โดยเฉพาะแขวงชุมทองจัดได้ว่าเป็นพื้นที่สีเขียวของเขตลาดกระบังที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ซึ่งได้ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและจากการศึกษาของเกษตรกรที่นั่นเอง แม้ว่าเนื้อที่ส่วนใหญ่ที่ตนประกอบอาชีพอยู่จะเป็นพื้นที่เช่าของนายทุนก็ตาม ซึ่งไม่รู้ว่าจะถูกเรียกคืนตอนไหน แต่คนที่นี่ก็ยังคงภูมิใจและสืบทอดวิถีชีวิตทางการทำนา อย่างไรก็ตามอุปสรรคต่างๆ ก็เริ่มเข้ามาเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะความเจริญทางด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมและ การคมนาคม เริ่มแพร่ขยายใหญ่ขึ้นสิ่งเหล่านี้ก็อาจทำให้วิถีชีวิตทางการเกษตรของเขานั้นเปลี่ยนแปลงและหายไป ถึงมีอยู่ก็คงจะน้อยเต็มที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากปัญหาดังกล่าวสื่อที่สามารถนำมาใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในการทำสารคดีชุดนี้ให้มีประสิทธิภาพได้คือ สื่อประเภทวีดิทัศน์ ซึ่ง วสันต์ อดิศักดิ์ (2533) ได้กล่าวว่า สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ความรู้และความเข้าใจได้ดีมากกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะสื่อวีดิทัศน์ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ทั้งภาพและเสียงในขณะเดียวกัน สื่อวีดิทัศน์สามารถชมหลายครั้งถ้าไม่เข้าใจ และสามารถนำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย สื่อวีดิทัศน์ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ สามารถสื่อสารกันได้ และสื่อวีดิทัศน์เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคมและศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้

ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดทำวีดิทัศน์สารคดีเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ถึงวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบังให้เห็นถึงรูปแบบการทำงานที่กำลังเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีหรือมาจากค่านิยมและสิ่งอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องของการเปลี่ยนแปลงต่างๆเหล่านี้ให้ผู้ที่ได้รับชมนั้นเกิดจิตสำนึกในการที่จะยังคงอนุรักษ์วิถีชีวิตของการทำนาเอาไว้ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็เลือนหายเต็มที่แล้วโดยเฉพาะชุมชนเมืองอย่างกรุงเทพมหานครหรือแม้แต่ต่างจังหวัดเองก็ตาม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อผลิตวีดิทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลาดกระบังที่มีคุณภาพ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบังที่มีคุณภาพ
2. ได้ทราบถึงความพึงพอใจของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการรับชมวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการผลิตรายการวีดิทัศน์เชิงเกษตรเรื่องการทำนาของเกษตรกรในเขตลดากระบ้งโดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

รูปแบบรายการ

เป็นรูปแบบรายการสารคดีเชิงเกษตรที่เป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร โดยมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับท่านผู้ชมและมีเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยให้ผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวตอนต้นรายการ ตอนกลางรายการเท่าที่จำเป็น และตอนสรุปรายการ นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์เข้ามาแทรกเพื่อเสริมความคิดเห็นในเนื้อหาที่น่าสนใจ

แก่นเรื่องและโครงเรื่อง

แก่นเรื่องคือ การนำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลดากระบ้งที่แขวงชุมทอง โครงเรื่อง เนื้อหาของรายการเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการทำนาข้าวตามวิถีชีวิตของเกษตรกรที่อยู่ในแขวงชุมทอง เขตลดากระบ้ง โดยมี 3 ตอนดังนี้

1. บทนำ

เป็นการเปิดประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับความเป็นมาและสำคัญของการทำนาว่าเมื่อก่อนนั้นมีการทำนาเป็นอย่างไรมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่เมื่อมาในยุคปัจจุบันการทำนาก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ ซึ่งก็อาจจะมีเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาเกี่ยวข้องหรือค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่ทำให้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม จึงทำให้วิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลดากระบ้งมีการเปลี่ยนแปลงไป

2. เนื้อหาที่น่าสนใจ

นำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตของการทำนาของชุมชนลดากระบ้งโดยทั่วไปซึ่งการทำนาตัวเองได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับที่นี้ต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเช่าที่นาเพื่อปลูกข้าวหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาแทนที่การทำนาในรูปแบบเดิมซึ่งสามารถที่จะปลูกข้าวได้มากขึ้นถึง 3 ครั้งต่อหนึ่งรอบปี มีการแทรกบทสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เป็นช่วงๆ

3. สรุปรายการ

ประเด็นปิดท้าย เป็นคำถามที่อยากให้เห็นถึงความสำคัญของวิถีชีวิตการทำนาที่ให้คนรุ่นหลังเกิดจิตสำนึกที่จะห่วงแหนและจะรักษาวิถีชีวิตการทำนาไว้ตลอดไปให้รุ่นลูกหลานได้ดูและศึกษาต่อไป

ความยาวของรายการ

โดยมีความยาวอยู่ที่ระหว่าง 15 - 20 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาเหมาะสมในการรับชมวีดิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำเสนอ

เป็นการนำเสนอในรูปแบบ Digital video dies (DVD) ซึ่งเป็นระบบที่มีคุณภาพทั้งในด้านความคมชัดของภาพและเสียง

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล
กลุ่มเกษตรกรชาวนาในพื้นที่แขวงขุมทอง
2. กลุ่มเป้าหมายในด้านการประเมิน
นักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

วีดิทัศน์ หมายถึง เทปหรือแม่เหล็ก บันทึกภาพและเสียงด้วยกรรมวิธีแม่เหล็กไฟฟ้า บันทึกโดยต่อเนื่องและนำมาฉายได้ทันทีด้วยเครื่องตรวจสอบภาพและเสียง

คุณภาพวีดิทัศน์ หมายถึง วีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อและด้านเนื้อหาโดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

รายการสารคดี หมายถึง การดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือ การเสนอเรื่องราวโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอโดยการ บรรยาย สัมภาษณ์และเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด เนื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถอ้างอิงได้

นักศึกษา หมายถึง นิสิตที่กำลังกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้ชมรายการสารคดี

ภาควิชาเทคนิคเกษตร หมายถึง ภาควิชาที่เปิดการเรียนการสอนในสาขา วิชา พัฒนาการเกษตร 4 ปี และ 2 ปี (ต่อเนื่อง) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เกษตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
(Review of Related Literature)

ในการผลิตสื่อสารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิธีชีวิตชุมชนเกษตรลาดกระบังผู้จัดทำได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ตำรา หนังสือ งานวิจัย เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมถึงจากเว็บไซต์ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อมูลในการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งได้เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการสารคดี
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิดิทัศน์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองและเขตลาดกระบัง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการสารคดี

วนิดา บำรุงไทย (2545 : 21) กล่าวถึง ความหมาย ลักษณะ ประเภท ของรายการสารคดีไว้ดังนี้

ความหมายของสารคดี

สารคดีหมายถึง

สาระ + คดี

สาระ - ทั้งหมด ทั้งสิ้น

คดี - การดำเนิน หรือ เรื่อง

สารคดีจึงมีความหมายว่า การดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือ การเสนอเรื่องราวโดยละเอียด ลักษณะสำคัญของสารคดี

1. เป็นเรื่องเดียวตลอดรายการ

2. เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด ให้นื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถอ้างอิงได้

3. เป็นการเล่าโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอต่าง ๆ กัน เช่น บรรยาย สัมภาษณ์ ละคร

สั้น สนทนา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของสารคดี

อาจแยกตามลักษณะเนื้อหา ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สารคดีแบบเบาสมอง (Feature)

ไม่ต้องการเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งและหนักสมอง เสนอกว้าง ๆ พอเข้าใจ ความยาว 10 – 15 นาที ได้แก่

1.1 สารคดีทั่วไป (General Feature) ไม่เจาะจง

1.2 สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ (Special Occasion Feature) มุ่งปลูกฝังความคิดที่ดีงามให้คงอยู่

1.3 สารคดีท่องเที่ยว (Touring Feature) บอกสถานที่ประวัติความเป็นมาของสถานที่นั้น

1.4 สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (Historical Feature) เป็นการบอกเล่าอดีต

2. สารคดีแบบเข้มข้น (Documentary)

เนื้อหาจริงจัง น่าเชื่อถือ ส่วนใหญ่ใช้วิธีสัมภาษณ์ บรรยาย รายงานนอกสถานที่ สทนา และใช้เสียงประกอบจริงจัง ให้ความรู้เต็มที่ ความยาว 30 นาที ได้แก่

2.1 สารคดีเชิงวิเคราะห์ (Investigative Documentary) มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งในปัญหาต่าง ๆ ตอนท้ายรายการผู้ผลิตมักทิ้งเนื้อหาเรื่องราวที่อาจเป็นไปได้ให้คิดต่อไป

2.2 สารคดีเชิงข่าว (News Documentary) ค้นเบื้องหน้าเบื้องหลังมาเผยแพร่โดยละเอียด ถ้าข่าวนั้นยังไม่ยุติ ผู้ผลิตต้องทิ้งท้ายแบบปลายเปิดให้ผู้ฟังคาดคะเนเอง หรือ ชักชวนให้ติดตามต่อไปอีก แต่เป็นความขัดแย้งของ 2 ฝ่าย ต้องกล่าวสาเหตุว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไร วิเคราะห์ปัญหาหลาย ๆ ด้านของสาเหตุนั้น ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลาง

ข้อ 2.1 และ 2.2 จะต่างกันคือสารคดีเชิงข่าวจะเอาเรื่องที่เป็นข่าวและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนมาขยายผลเพื่อให้คนเข้าใจ และสามารถติดตามต่อไปได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์

ความหมายของวีดิทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 45) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์คือการบันทึกภาพลงบนเทปโทรทัศน์ อาศัยหลักพื้นฐานเดียวกับการบันทึกเสียงลงบนเทปเสียงคือการแปลงสัญญาณภาพให้เป็นสัญญาณแม่เหล็กโดยอาศัยความเร็วของเส้นเทปที่ต้องเคลื่อนที่ผ่านหัวบันทึกเทป โทรทัศน์ที่ค่อนข้างสูงมากนอกจากนี้ในเทปโทรทัศน์ยังมีร่องอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากสัญญาณภาพ เช่น แถบสัญญาณเสียงแถบสัญญาณควบคุม (Control Track) เพื่อควบคุมให้แต่ละเฟรมมีความสัมพันธ์กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล ภูมรัตน์ (2532 : 53) วิดีทัศน์เหมือนภาพถ่ายภาพยนตร์ และในขณะเดียวกันใช้บันทึกเสียงเหมือนเครื่องเทป แต่เป็นลักษณะเหมือนคาสเซตมากกว่า เทป ม้วนใหญ่ ๆ สามารถบันทึกคุณภาพในเหตุการณ์ต่างๆ ได้และนำมาฉายได้เมื่อต้องการจะชมเครื่อง วีดีโอเทปสามารถเล่นได้ทั้งขาวดำและสีส่วนเครื่องบันทึกภาพเหมือนเครื่องภาพยนตร์ถือติดตัว ถ่ายเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้และไม่ต้องล้างเหมือนภาพยนตร์

ประโยชน์และคุณค่าของวีดิทัศน์

วิรุพห์ ลีลาพฤทธิ (2529:138-139) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา โดยทั่วไปดังต่อไปนี้

1. การแพร่ภาพเทปโทรทัศน์ สามารถทำได้ในระบบสีและขาวดำ
2. มีเครื่องบันทึกภาพแบบเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งสามารถใช้ได้ในห้องเรียนหรือตามสถานที่ต่าง ๆ ได้
3. ประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง
4. สามารถแพร่ภาพและเสียงได้ทุกโอกาสและนำมาสอนซ้ำโดยไม่ทำให้เนื้อเรื่องเสีย
5. เทปโทรทัศน์สามารถตัดต่อได้นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้และยังถ่ายม้วนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกันใช้ได้อีก

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และ อนันต์ธนา อังกินันท์ (2531:142-143) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของวีดิทัศน์ทางการศึกษาทั่วไปดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์
2. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล
4. สามารถบันทึกเทปได้
5. สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง
6. ใช้สอนนักเรียนจำนวนมากได้

วสันต์ อติศัพท์ (2533 : 200 - 201) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อวีดิทัศน์ไว้ว่า

1. เห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง
2. ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
3. นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย
4. รวมคุณค่าของวิทยุและโทรทัศน์
5. ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
7. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคม
8. ศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้
9. เหมาะสำหรับทำ Micro teaching
10. การผลิตทำได้ง่ายกว่าภาพยนตร์

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 3) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวีดิทัศน์ไว้เช่นเดียวกันว่า

1. มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ(สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน
  2. สามารถต่อขยายให้นักเรียนดูครั้งละหลาย ๆ คนได้ กล่าวคือสามารถดูได้ครั้งละมาก ๆ ถึงเป็นพัน ๆ คนได้
  3. สามารถหยุดภาพนิ่งบางจุดหรือดูซ้ำอีกหรือภาพช้าโดยไม่ทำให้เนื้อหาเสียไป
  4. ใช้ฝึกทักษะการแสดงหรือการสอน (Micro teaching) ของครูได้
  5. ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedia) รายบุคคลหรือรายกลุ่มได้
  6. ครูสามารถสร้างวีดิทัศน์ขึ้นเองเพื่อได้วีดิทัศน์การศึกษาตามที่ครูต้องการได้ไม่ยากนัก
- ปัจจุบันการผลิตวีดิทัศน์เพื่อเป็นสื่อประกอบการศึกษาจำนวนมาก เนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีข้อดีหลายอย่างที่ช่วยในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน

ขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์และโทรทัศน์

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 76-78) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของเป้าหมายให้ชัดเจน
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสาร
4. เขียนบทโทรทัศน์
5. เตรียมบันทึกภาพ
6. งานศิลป์
7. เตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตทดลอง
8. การบันทึกภาพ
9. ตัดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การบันทึกเสียง
11. การตรวจแก้ไขนำไปใช้
12. การนำรายการไปใช้
13. การประเมินผล

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 312) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์ว่าขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์แบ่งเป็น

1. การวางแผน (Planning)
2. การเตรียมการถ่ายทำ (Preparation)
3. การผลิต (Production)
4. การผลิตหลังการถ่ายทำ (Post production)

สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต (2528 : 26-48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตรายการว่าจะต้องมีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนการผลิตรายการ

1.1 ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย ในการทำรายการต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไปของเนื้อหา และนำมาวิเคราะห์กำหนด กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อขัดข้องในการผลิตโดยจะต้องศึกษาว่าแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นและข้อขัดข้องที่ควรศึกษา มีดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ ต้องศึกษาดูว่ามีเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบด้วยว่าวัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่และใช้ได้หรือไม่

1.2.2 บุคลากร ต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ

1.3 การเขียนหัวข้อเนื้อหาและการเลือกแบบการนำเสนอรายการวิธีทัศน์เพื่อการศึกษา จำเป็นต้องอิงเนื้อหาเป็นสำคัญ ซึ่งต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นรูปแบบการนำเสนอที่นิยมกัน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปราย แบบบรรยาย แบบนาฏกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการวีดิทัศน์ บทที่ดีควรเป็นบทแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ข้อความรูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรใช้การสื่อความหมายได้ชัดเจน คำบรรยายและภาพต้องสัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้เหมาะกับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร จะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ผู้เขียนบทผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง ฯลฯ เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในการผลิต

2.3 การเตรียมงานศิลปะ จะต้องสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับสื่อวีดิทัศน์

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบทั้งในและนอกสตูดิโอ

2.5 การเตรียมการอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงที่ใช้ประกอบ

2.6 การซ้อมซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง

3. การดำเนินรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการผลิตวีดิทัศน์ ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของรายการที่จะมีขึ้นในขั้นนี้ก็มีน้อย ในขั้นนี้จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงนำมาบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่าง ๆ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์มีหลายขั้นตอนตามแต่จะแบ่งให้ละเอียดขนาดไหนแต่พอจะแยกเป็นช่วงใหญ่ ๆ ได้ 3 ช่วงคือ ช่วงเตรียมการก่อนถ่ายทำ ช่วงถ่ายทำ และหลังช่วงถ่ายทำ ซึ่งแต่ละช่วงนั้นจะส่งผลถึงกัน เช่น ถ้ามีการถ่ายทำที่ดีก็จะง่ายต่อการถ่ายทำและจะง่ายต่อการตัดต่อ

บทโทรทัศน์ หรือบทวีดิทัศน์

ความหมายบทโทรทัศน์ หรือบทวีดิทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 193) กล่าวว่า การเขียนบทวีดิทัศน์เป็นการนำเอาความคิดในการสร้างสรรค์งานวีดิทัศน์มาทำให้เป็นรูปธรรมขั้นหนึ่งก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะภาพที่จะปรากฏ คำบรรยาย หรือบทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่น ๆ

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ สุขศรี (2528 : 89) ได้กล่าวว่า บทโทรทัศน์เป็นการกำหนดโครงเรื่องของรายการเหมือน ๆ กับพิมพ์เขียวที่ใช้ในการกำหนดแบบก่อสร้างบ้าน ซึ่งต้องมีโครงสร้างที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่เช่นนั้นอาจเกิดจุดอ่อนและพังทลายในที่สุด

ชิน คล้ายปาน (2528 : 29) กล่าวว่า บทโทรทัศน์คือข้อความที่จะกำหนดจากการถ่ายทำโทรทัศน์หรือรายการเทปโทรทัศน์เรื่องนั้นเอาไว้ บทโทรทัศน์แต่ละบทจะมีโครงเรื่องของตนเอง

ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า บทวิดิทัศน์หรือโทรทัศน์ก็คือสิ่งที่กำหนดว่ารายการจะดำเนินไปทางไหน อย่างไร เพื่อช่วยให้อ่านง่ายในการถ่ายทำ และการดำเนินการของฝ่ายต่าง ๆ

การเขียนบทโทรทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200-201) ได้ให้หลักในการเขียนบทวิดิทัศน์ไว้ว่า การเขียนบทวิดิทัศน์เป็นศาสตร์และศิลป์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนการเขียนลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีหลักการเขียนดังนี้

1. การคิดออกมาเป็นภาพ วิดิทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดด้วยภาพเป็นหลักและเสริมด้วยคำพูดและเสียง ภาพจะต้องถ่ายทอดเหตุการณ์ออกมาอย่างเป็นศิลปะและสื่อความหมายในการรับรู้ของผู้ชม ผู้เขียนบทจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ออกมาให้เป็นภาพที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม ภาพเหล่านี้อาจจะใช้เพียงคำฟังเพื่อสื่อสารเรื่องราวกับผู้ชม หรือใช้เสียงประกอบ คือเสียงดนตรีเสริม โดยไม่ต้องมีคำบรรยายคำพูดประกอบก็ย่อมได้

2. การเขียนคำพูดเพื่อการได้ยิน การชมโทรทัศน์ผู้ชมจะต้องได้ยินคำพูด คำบรรยายเพียงครั้งเดียวไม่สามารถกลับมาฟังได้เช่นการกลับมาอ่านหนังสือ ดังนั้นคำพูดที่ใช้จะต้องง่ายเหมาะแก่การฟังของกลุ่ม ไม่ควรใช้ประโยคที่ซ้ำซ้อนเกินไป ใช้ภาษาพูดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นภาษาที่สื่อสารด้วยอารมณ์ และที่สำคัญนั้นต้องสัมพันธ์กับภาพอย่างมีความหมายและศิลปะ

3. การเข้าใจพื้นฐานของผู้ชม การรับรู้ของผู้ชมแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน ผู้เขียนบทโทรทัศน์ จะต้องสื่อสารภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มด้วย

4. การเข้าใจการนำเสนอรายการโทรทัศน์บทโทรทัศน์เปรียบเสมือนแปลนรายการทั้งหมดว่าจะดำเนินไปอย่างไร ดังนั้น การที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์มีความรู้ด้านเทคนิคของการนำเสนอทางโทรทัศน์ เทคนิคของการทำภาพพิเศษ เรื่องของแสงเสียงแล้วย่อมสามารถที่จะจินตนาการในการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพโรจน์ ตีรณธรากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 90) ได้กล่าวว่า การเขียนบทโทรทัศน์จะง่ายขึ้นถ้าทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. รวบรวมหนังสือ เอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะจัดทำ
2. เลือกสิ่งที่ตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด
3. ตัดสินว่าจะเรียงลำดับสิ่งที่เลือกไว้แล้วอย่างไร

ชิน คล้ายปาน (2528 : 31) ได้ให้วิธีการในการเขียนบทโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะนำมาผลิตรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ
  3. กำหนดรายละเอียดในบทโทรทัศน์ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้งงบประมาณและเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ
  4. ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึกว่าผู้ชมต้องการอะไร และจะต้องสนองตอบอย่างไร
  5. ความต่อเนื่องของเนื้อหา เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ
- การเขียนบทเป็นงานที่สำคัญในการผลิตรายการ ผู้เขียนบทควรจะศึกษาเนื้อหาในเรื่องที่จะทำ วัตถุประสงค์ของรายการ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายด้วยเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของรายการแก่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การตัดต่อลำดับภาพ

ความหมายของการตัดต่อ

สุทัศน์ บุรีภักดี (2528 : 735) ได้ให้ความหมาย ของการตัดต่อลำดับภาพไว้ว่าการตัดต่อลำดับภาพ หมายถึงการนำภาพที่ได้จากการถ่ายทำแล้วมาเรียงต่อกันโดยแต่ละชอตและแต่ละฉากให้เข้ากันอย่างต่อเนื่องและกลมกลืนจนสามารถบอกเรื่องราวที่ผู้ติดต่อผู้กำกับ ต้องการจะถ่ายทอดไปให้ผู้ชมได้รับรู้ โดยคำนึงถึงความยาว จังหวะ อารมณ์ ให้ถูกหลักภาษาและไวยากรณ์ เพื่อให้ภาพที่ออกมาบอกเรื่องราวอย่างกลมกลืน และเป็นเอกภาพ ผู้ดูได้ความรู้สึก ได้ความสุขหรือได้อารมณ์อื่นตามที่ผู้ตัดต่อกำหนดไว้

ยงยุทธ รักษาศรี (2532 : 1102) ได้กล่าวว่า ในขบวนการผลิตโทรทัศน์นั้น การตัดต่อหมายถึงการเลือก คือ เลือกชอตที่ท่านคิดว่าดีที่สุด และเลือกส่วนที่ดีที่สุดของชอตนั้นออกมา เพื่อให้ภาพส่วนนั้นบอกเรื่องราวตามที่ท่านคิดเอาไว้

ไพโรจน์ ตริณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528:151) ได้กล่าวว่า การตัดต่อวิดีโอเทปจะทำให้รายการต่อเนื่องกัน เนื่องจากภาพที่บันทึกบางภาพถ่ายทำในเวลาและสถานที่ที่ต่างกัน จำเป็นต้องมีการตัดต่อภาพให้เป็นไปตามสคริปที่วางไว้ทั้งนี้เพราะเป็นการยากที่จะบันทึกรายการทั้งหมดให้ต่อเนื่องกันในครั้งเดียว

ศุภพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้ให้ความหมายของการตัดต่อไว้ว่า การตัดต่อ คือ การเปลี่ยนภาพและเสียงจากชอตหนึ่งไปยังชอตต่อไป โดยให้มีความต่อเนื่องและเรียงลำดับตามเรื่องราว ไม่มีการกระโดดหรือมีอิริยาบถซ้ำซ้อนกัน และมีการรักษาคุณภาพของเสียง ให้กลมกลืนกันโดยตลอด

ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนี้ กระบวนการไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่การถ่ายทำเสร็จภายในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอ เท่านั้น เพราะบางครั้งการจะถ่ายทำรายการให้เสร็จไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลยที่เดียวเป็นเรื่องลำบาก ด้วยเหตุที่การจะผลิตรายการขึ้นมารายการหนึ่งนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานหลายฝ่าย เช่น ช่างกล้อง ผู้ควบคุมเสียง ผู้ควบคุมแสง ผู้กำกับรายการ ผู้แสดง ฯลฯ ดังนั้นโอกาสที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะทำผิดพลาดทำให้ต้องมีการหยุดบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อถ่ายทำใหม่ตั้งแต่ต้นจึงมีมากขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นการเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ทำให้มีผู้หันมาใช้วิธีถ่ายเจาะเป็นฉาก ๆ ตามเรื่องราวที่เตรียมเอาไว้ จากนั้นก็นำภาพถ่ายเอาไว้มาตัดต่อลำดับภาพในภายหลัง ซึ่งทำให้ได้รายการที่สมบูรณ์และมีความละเอียด ประณีต

โดยเฉพาะสำหรับรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่หรือนอกห้องผลิตรายการหรือนอกสตูดิโอ ซึ่งอาจจะใช้กล้องโทรทัศน์ในการถ่ายทำเพียงกล้องเดียวหรืออาจจะใช้หลายกล้องและใช้เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์หลายเครื่อง แต่ไม่มี Switcher ควบคุมขณะถ่ายทำ ในกรณีเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้การตัดต่อหลังจากการถ่ายทำมีความจำเป็นมากขึ้น เนื่องจากขณะถ่ายทำมักไม่ได้ถ่ายทำตามลำดับในบทที่เตรียมไว้ แต่จะเลือกถ่ายภาพที่ถ่ายในสถานที่เดียวกันมุมกล้องใกล้เคียงกัน ต่อ ๆ กันไปก่อน แล้วจึงจะย้ายไปถ่ายมุมอื่น หรือสถานที่อื่นต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้เป็นการเสียเวลาในการเคลื่อนย้ายกล้อง และอุปกรณ์ในการถ่ายทำอื่น ๆ กลับไปกลับมานั่นเอง และเมื่อถึงช่วงของการตัดต่อ ก็จะนำภาพทั้งหมดที่ถ่ายมาเลือกและตัดต่อลำดับภาพเชื่อมภาพ แต่ละภาพเข้าด้วยกัน ตามเรื่องราวในบทโทรทัศน์ที่มีอยู่หรือตามที่ผู้ตัดต่อเห็นสมควร

ความสำคัญของการตัดต่อ

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวว่า การตัดต่อนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์อยู่ไม่น้อย รายการจะน่าเบื่อ น่าสนใจ และชวนติดตามหรือไม่เพียงใดมิใช่อยู่ที่การถ่ายทำเพียงอย่างเดียว แต่เทคนิคการตัดต่อได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการทำให้ภาพที่ทำมากลายมาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนั้นการตัดต่อจึงมีความสำคัญซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยต่อเชื่อมภาพ

การถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ ไม่นิยมแช่กล้องจับภาพหรือฉากใดฉากหนึ่งนาน ๆ เพราะจะทำให้ผู้ชมเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงมีการถ่ายเป็นช็อตสั้น ๆ และจับภาพในมุมต่าง ๆ กัน แล้วจึงนำภาพที่ท่านถ่ายทั้งหมด มาตัดต่อเรียงลำดับใหม่หรือเชื่อมภาพหรือช็อตแต่ละช็อตเข้าด้วยกันตามลำดับ ให้ถูกต้องตามเรื่องราว ซึ่งบางรายการอาจต้องใช้ในการตัดต่อเชื่อมภาพเป็นร้อย ๆ แห่ง เช่น รายการที่ถ่ายทำนอกสถานที่ด้วยกล้องเดียว หรือรายการที่มีการตัดภาพอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นรายการที่ผลิตภายในห้องส่งหรือในสตูดิโอ ซึ่งมักถ่ายเป็นตอนยาว และมีการลำดับภาพในระหว่างการผลิตโดยใช้ Switcher บ้างแล้ว การตัดต่อภายหลังการผลิตก็จะง่ายขึ้นเพียงตัดต่อเชื่อมภาพของฉากแต่ละฉากให้ต่อเนื่องกันเท่านั้น

2. ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ แม้จะได้ระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่เสมอ การติดต่อสามารถช่วยได้ โดยการตัดภาพที่ไม่พึงปรารถนาออกไปและแทรกภาพที่ดี ๆ เข้าไปแทนที่

3. ช่วยจำกัดเวลา

เวลาในการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาที่มีค่ามาก ดังนั้นการผลิตรายการจึงต้องให้ความยาวพอเหมาะหรือพอดี กับช่วงเวลาที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งถ้ารายการที่ผลิตยาวเกินไปก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อ ปรับแต่ง ตัดภาพ ส่วนที่เกินออกไปบ้าง แม้ว่าภาพที่ถ่ายทำมาจะเป็นภาพที่ดี ๆ สวย ๆ และเป็นประโยชน์กับเรื่องที่จะเสนอมากเพียงใดก็ตาม หรือถ้ารายการที่ผลิตสั้นเกินไป ก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อในการแทรกภาพเพิ่มเข้าไป เพื่อให้รายการยาวขึ้น

4. ช่วยสร้างเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง

การติดต่อเป็นการนำภาพแต่ละชอต แต่ละฉาก แต่ละตอน มาเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ซึ่งถ้าเป็นการต่อเชื่อมภาพอย่างมีศิลปะ มีความคิดสร้างสรรค์แล้วละก็ ผู้ชมก็จะรู้สึกต่อเนื่องในเรื่องราวที่น่าเสนอ ทั้งนี้ในขั้นตอนการถ่ายทำจะต้องให้ได้ภาพที่ดี มีรายละเอียดมากพอ มีภาพหลาย ๆ ขนาด ทั้งภาพขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และมีภาพหลาย ๆ มุมในแต่ละฉาก แต่ละตอน จึงจะทำให้ผู้ติดต่อสามารถเลือกภาพมาติดต่อเข้าด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการ

วิธีการติดต่อเทปโทรทัศน์

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าจะเครื่องติดต่อแบบใด หรือใช้เทปโทรทัศน์ประเภทใดก็ตาม จะมีวิธีการติดต่อได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีประกอบรายการ (Assemble)

ตามปกติการถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ด้วยเทปโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทสาระความรู้ หรือรายการบันเทิง มักมีการบันทึกภาพและเสียงยืดยาวกว่าที่ต้องการ บางส่วนก็อาจจะบันทึกซ้ำภาพเดิมหลายครั้ง เพื่อจะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งภาพ นอกจากนั้นก็ยังถ่ายทำโดยไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ดังนั้นจึงต้องมีการติดต่อแถบภาพที่บันทึกแต่ละตอนให้เข้าเป็นเรื่องเดียวกันที่ต่อเนื่องกลมกลืน และมีความยาวพอเหมาะเหล่านี้ เรียกว่า การประกอบรายการ

การติดต่อด้วยวิธีประกอบรายการ ทำให้โดยการบันทึกทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปติดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศตามลำดับชอตที่ได้ระบุเอาไว้ในบท โดยเริ่มจาก

จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของภาพในชอตแรก แล้วต่อด้วยจุดเริ่มต้นของภาพในชอตที่สอง และจุดสิ้นสุดของชอตที่สอง ก็จะต่อกับจุดเริ่มต้นของชอตที่สาม เป็นอย่างนี้เรื่อยไปจนจบ ซึ่งการตัดต่อแบบนี้เป็นการตัดต่อที่ง่ายและสะดวกและใช้เวลาไม่มากนัก

2. วิธีแทรก (Insert)

เป็นการแทรกภาพหรือเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศ ซึ่งในเทปตัดต่อต้องมีการบันทึกภาพเอาไว้อยู่แล้ว แต่เราไม่ต้องการภาพเดิม จึงใช้การตัดต่อด้วยวิธีนี้ในการแทรกภาพใหม่ทับลงไปทีที่ภาพเดิม เป็นการลบภาพเดิมออก และได้ภาพใหม่ที่แทรกเข้าไปออกมาแทน ยกตัวอย่างเช่น ในเทปตัดต่อได้บันทึกภาพผู้ชายคนหนึ่งกำลังคิดถึงอะไรบางอย่าง และต่อมาก็มีคนมาเรียกให้เขารู้สึกตัว เหตุการณ์เช่นนี้ถ้าเราเสนอแต่ภาพของผู้ชายคนนั้นไปตลอด ก็อาจทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย เราจึงต้องการแทรกภาพเหตุการณ์ที่ชายคนนั้นลงไป โดยให้เสียงแบ็คกราวยังคงเดิม วิธีแทรกภาพนี้ เราต้องกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เพื่อเวลาที่เรแทรกภาพ ภาพใหม่ก็อาจจะทับภาพเดิมที่เราต้องการ ซึ่งอยู่ต่อจากชอตที่เราไม่ต้องการไปด้วยได้

ประเภทของการลำดับภาพในการดำเนินเรื่อง

ศุภพร วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวถึงการลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. คอนตินิวอัส (Continous)

เป็นการเสนอเรื่องราวเรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ตั้งแต่ต้นจนจบโดยมากมักใช้กับเรื่องที่มีตัวเอกเพียงตัวเดียว และก็ติดตามพฤติกรรมของตัวเอกไปโดยตลอด ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้กันแล้ว เพราะไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่ดึงดูดผู้ชมให้ติดตามเรื่องราวโดยตลอดเท่าที่ควร

2. ซิมูทานีเยส (Simultaneous) หรือครอสคัตติ้ง (Cross Cutting)

เป็นการเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่าซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นที่นิยมและขึ้นมากในปัจจุบัน เพราะทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้นและไม่เบื่อ

3. พาราลเลล (Parralled)

เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่า ที่เกิดขึ้นในเวลาที่แตกต่างกัน และอาจมีสถานที่ต่างกันด้วย ซึ่งความแตกต่างกันนั้น มีความสัมพันธ์ในแง่ความคิด หรือการเปรียบเทียบ

4. อินโวลูท (In Voluted)

เป็นการเริ่มต้นด้วยการเสนอเหตุการณ์ที่จบไปแล้ว แล้วต่อด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบใหม่ การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นการดึงดูใจของผู้ชมเอาไว้ด้วยเหตุการณ์ที่เป็นไคลแมกซ์ (Climax) ของเรื่อง ซึ่งใช้ได้ดีและเป็นที่ยอมรับในภาพยนตร์ สำหรับละครโทรทัศน์ก็มีใช้บ้างกับละครสั้นที่จบภายในวันเดียว ถ้าเป็นละครเรื่องยาว หลายตอนจบ มักไม่ใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้ เพราะเมื่อผู้ชมได้ชมไป 2-3 ตอนแล้วก็จะลืมเหตุการณ์ตอนเริ่มต้นแล้ว

นอกจากนี้ สุชาติ พรหมปัญญา (2546) กล่าวถึง ประเภทการลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. Intercutting Editing ใช้กับพื้นที่หรือบุคคลเป็นเทคนิคในการตัดระหว่างการกระทำที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน เทคนิคนี้ค้นพบเมื่อปี 1906 เพื่อสร้างแรงกดดันและความตื่นเต้นให้กับเรื่อง ตัวอย่างเช่น ภาพตัวเลขที่ลดลงเรื่อย ๆ ของระเบิดเวลาที่ถูกต้องไว้ ตัดกลับไปมาสลับกับภาพอุปสรรคต่าง ๆ จากการหนีออกจากตึกที่กำลังถูกระเบิด เป็นต้น การตัดภาพแบบอินเตอร์คัตบนใบหน้าในสถานที่เดียวกันแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนทัศนคติที่มีทั้งกริยาและปฏิกริยาชอตที่ใช้ตัดภาพกลับไปมานี้เรียกว่า Cutaway หรือ Cutback

2. Analytical Editing เป็นการแบ่งเนื้อที่ออกเป็นเฟรมย่อย ๆ จากที่ใช้กันดั้งเดิมเริ่มต้นด้วยภาพระยะไกลเพื่อให้เห็นสถานการณ์รวมและความสัมพันธ์ของวัตถุในพื้นที่ ตามด้วยชอตที่ใกล้เข้ามาเพื่อแทรก (Inter Shot) แสดงถึงรายละเอียด และมุ่งไปสู่การกระทำที่สำคัญ ชอตที่ใช้ทำหน้าที่เพื่ออธิบายสถานการณ์เรียกว่า Establishment Shot หรือ Master Shot

3. Contiguity Editing เป็นการติดตามการกระทำที่ยังตำแหน่งต่าง ๆ รูปแบบดั้งเดิมนิยมใช้กันในฉากไล่ล่าของภาพยนตร์ตะวันตก เมื่อผู้ถูกล่าขี่ม้าผ่านต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งจะเป็นจุดอ้างอิงต่อไปเวลาต่อมาในตำแหน่งเดิม ผู้ไล่ล่าก็ขี่ม้าตามมาและผ่านต้นไม้ต้นเดียวกันไป ต้นไม้ในที่นี้จึงมีบทบาทเหมือนกับป้ายถนนสำหรับผู้ชมที่จะใช้อ้างอิงสถานที่ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องหมายบอกเวลาที่ผ่านไประหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่า

4. Point-of-View เป็นชนิดหนึ่งของ Contiguity Editing ที่อธิบายมาแล้วแต่ถูกแยกออกมาต่างหาก เป็นการติดตามไปดูเฉพาะส่วนที่เป็นผลของการกระทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ เช่นเมื่อมีภาพคนหันไปทางด้านหนึ่งของจอผลของการมองจะต้องเป็นภาพใดภาพหนึ่ง ดังนั้นชอตที่ตามมาก็จะแสดงภาพที่คนคนนั้นมองเห็นด้วย ชอตที่เป็นผลของการกระทำนั้นเรียกว่า Reaction Shot ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์อื่นได้อีกเช่น ภาพการยิงจรวด

ชีปนาวุธตามด้วยภาพความหายนะของบ้านเมืองการใช้ Reaction Shot จึงเป็นการสรุปการกระทำของชอตก่อนหน้าโดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

หลักการพื้นฐานของการตัดต่อและลำดับภาพ

สุชาติ พรหมปัญญา (2544) ได้กล่าวถึง หลักการพื้นฐานของการลำดับภาพไว้ว่าหลักการตัดต่อเบื้องต้นก็คือการนำชอตต่าง ๆ มาจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการโดยที่จะไม่ไปละเมิดความรู้สึกต่อเนื้อเรื่องระหว่างการกระทำต่าง ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. ความต่อเนื่องของการกระทำ ภาพการกระทำต่าง ๆ จะถูกส่งจากชอตหนึ่งไปสู่ชอตหนึ่งโดยไม่ให้มีการสะดุดทั้งความเร็วหรือทิศทางเคลื่อนที่ เช่นคนกำลังวางของจดหมายลงบนโต๊ะ (ซึ่งอยู่นอกกรอบ) ภาพถูกตัดมาเห็นของจดหมายในระยะใกล้กว่า ก่อนที่จะถูกวางลงไปในโต๊ะเราจะเห็นตำแหน่งของของจดหมายที่สัมพันธ์กับโต๊ะและความเร็วของการเคลื่อนที่ของจดหมายในชอตทั้งสองจะต้องใกล้เคียงกัน ทำให้ความต่อเนื่องเกิดขึ้นบนโต๊ะ แสงสว่างและตำแหน่งของมือ ดังนั้นการตัดภาพแบบนี้จึงไม่สะดุด ชอตระยะใกล้ที่ข้ามเส้นการแสดงจึงไม่ควรนำมาใช้

2. ทิศทางบนจอ หากของจดหมายถูกเคลื่อนจากซ้ายไปขวาในภาพระยะกลางชอต ภาพของของจดหมายในระยะที่ใกล้กว่าจึงจะต้องเคลื่อนตามไปในทิศทางเดียวกัน การใช้มุมกล้องในทางตรงข้ามจะทำให้ของจดหมายเคลื่อนที่จากขวาไปซ้ายแทนซึ่งจะทำให้เกิดภาพโดด ที่ผู้ชมสังเกตเห็นได้ง่าย

3. ความคล่องจงของเส้นสายตา เส้นสายตาของคนที่มีมองดูของจดหมายควรจะอยู่ในทิศทางที่ผู้ชมเชื่อว่ายังมีของจดหมายอยู่ ถ้าเขามองออกไปนอกภาพด้วยเส้นสายตาที่ขนานไปกับความสูงของเขามันจะหมายถึงเขากำลังมองไปที่ความสูงนั้น ในขณะที่เมื่อเขามองต่ำลงมาเราจะสันนิษฐานว่าเขากำลังมองไปที่ของจดหมาย ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่คนละชอตต้องอยู่ในเส้นสายตาเดียวกัน เพื่อที่จะตัดภาพระหว่างนั้นได้ เส้นสายตาที่มองออกไปนอกกรอบภาพต้องเข้ากันกับการคาดหวังของผู้ชมไปยังที่ซึ่งตำแหน่งของคนที่เขา กำลังสนทนาด้วย มีความจำเป็นที่จะต้องประมาณความสัมพันธ์ของสถานที่ระหว่างชอต ประสานที่กำลังพูดและมองไปทางซ้ายจะถูกสรุปโดยผู้ชมว่าเขากำลังพูดกับบางคนที่อยู่ทางด้านซ้าย ภาพตัดไปยังอีกคนหนึ่งที่มีมองไปทางขวาเป็นการยืนยันความคาดหวังของผู้ชม การเข้ากันของเส้นสายตากำหนดได้จากตำแหน่งของตาและมุมมอง เราแทบจะไม่สามารถใช้การตัดต่อเข้าไปจะแก้ไขการถ่ายที่ไม่เข้ากัน

ได้เว้นแต่จะใช้เทคนิคการกลับเพื่อย้อนสายตา แต่ก็จะไปสะดุดความสมมาตรอื่น ๆ เช่น ทรงผมที่อาจกลับข้างไปด้วย

4. ขนาดของชอต เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการตัดต่อในการทำอินเตอร์คัต ภาพของใบหน้า การตัดจากภาพระยะใกล้ปานกลางกับภาพระยะใกล้ปานกลางด้วยกันของอีกคนหนึ่งเป็นการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดการสะดุดของภาพจากความคล่องจองกันของเส้นสายตาดังกล่าวมาแล้ว ในทางกลับกันการตัดระหว่างภาพระยะไกลของคนคนหนึ่งกับภาพที่ถ่ายในระยะใกล้ ปานกลาง ของอีกคนหนึ่งย่อมจะทำให้เกิดภาพโดดและไม่มีความต่อเนื่อง

เทคนิคในการลำดับในการผลิตรายการโทรทัศน์

ศุติพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการลำดับภาพไว้ดังนี้

1. การเรียงความ

1.1 ความยาวของภาพหรือชอต

การเปลี่ยนภาพหรือการตัดภาพแต่ละครั้ง จะทำให้ผู้ชมถูกกระตุ้นความรู้สึกขึ้นครั้งหนึ่ง แล้วความรู้สึกนั้นจะค่อยๆ ลดลงจนกระทั่งมีการตัดภาพอีกครั้งหนึ่ง ถ้าความยาวของชอตพอเหมาะ อารมณ์ของผู้ชมจะถูกกระตุ้นตามจังหวะ ถ้าชอตยาวเกินไป อารมณ์ของผู้ชมจะราบเรียบไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าชอตสั้นเกินไป อารมณ์จะถูกกระตุ้นแต่เพียงเบาบาง เพราะเกิดความเคยชินเสียแล้ว

ตามปกติชอตหนึ่งจะยาวไม่เกิน 15-30 วินาที แต่บางชอตอาจต้องยาวหรือสั้นกว่านี้ ยากตัวอย่างเช่น ภาพหลอดยาสีฟัน ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่หมอฟันกำลังแนะนำให้คนไข้คนหนึ่งหันมาใช้ยาสีฟันชนิดหนึ่ง เพื่อเป็นการถนอมรากฟัน ภาพของหลอดยาสีฟันในมือของหมอฟันต้องมีความยาวมากกว่า 30 วินาที แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่แม่บ้านมาซื้อของในห้างสรรพสินค้า และหยิบหลอดยาสีฟันมาหลอดหนึ่งใส่ลงในตะกร้า ภาพมือของแม่บ้านที่กำลังหยิบหลอดยาสีฟันนั้นยาวเพียง 2-3 วินาทีก็พอ เพราะช่วงที่แม่บ้านหยิบหลอดยาสีฟันใส่ในตะกร้า นั้นไม่ควรนานเกินไป จะเป็นการไม่สมจริง เป็นต้น

1.2 ความถี่ของการเปลี่ยนภาพ

ในการเปลี่ยนจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่ง ตามธรรมดารายการที่ยาว 30 นาที จะมีการเปลี่ยนภาพหรือตัดภาพประมาณ 200 ครั้ง แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องราวที่แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เช่น การวิ่ง การกระโดด การแข่งขันก็ต้องตัดภาพให้มีความสูง คือ เปลี่ยนภาพอย่างรวดเร็ว ผู้ชมจะได้เกิดความกระปรี้กระเปร่า แต่ถ้าเป็นเรื่องราวที่

เชิงซ้ำ เช่น การอ่านหรือการเขียนหนังสือ การนั่งรับประทานอาหาร กรณีเช่นนี้ ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนภาพเร็วมาก เพราะมันจะเป็นการขัดกับอิริยาบถของผู้แสดง

2. การเชื่อมภาพ

การเชื่อมภาพในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ทำได้หลายวิธีดังนี้

2.1 ตัด (Cut)

การตัดเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและใช้กันมากที่สุดเป็นการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่งอย่างรวดเร็ว และยังเป็น การช่วยถ่ายทอดความสนใจของผู้ชมไปสู่สิ่งใหม่ ช่วยชี้แนะสิ่งที่ต้องการเน้น ซึ่งควรจะตัดภาพเพื่อสร้างความสัมพันธ์ หรือความต่อเนื่องของภาพแต่ละภาพ มิใช่เป็นการทำลายความต่อเนื่องของภาพ เทคนิคในการตัดภาพมีดังนี้

2.1.1 ไม่ควรตัดภาพของบุคคลด้วยภาพที่คล้ายกัน หรือต่างกันอย่างมากในเรื่องขนาดของภาพ มุม และ Headroom

2.1.2 ควรพิจารณาว่าควรตัดภาพตรงจุดไหน หลักการควรตัดภาพควรตัดภาพตรงจุดที่เริ่มการกระทำ หรือสิ้นสุดการกระทำไม่ควรตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เพราะอาจทำให้ผู้ชมรู้สึกสะดุด เช่น ถ้าเราต้องการเสนอภาพของผู้แสดงกำลังจับลูกบิดประตู ตัดไปชอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังเปิดประตูเข้ามา หรือชอตแรกเป็นภาพของผู้แสดงจับลูกบิดประตู เปิดประตูก้าวเข้าไปในห้อง แล้วปิดประตูตัดไป ชอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงจับลูกบิดประตูซึ่งปิดอยู่แล้ว การตัดภาพในลักษณะดังกล่าวเป็นการตัดก่อนเริ่มการกระทำ และหลังการกระทำ ผู้ชมจะไม่รู้สึกสะดุดในขณะที่เราตัดภาพ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เช่น ชอตแรกเป็นภาพผู้แสดงจับลูกบิดเปิดประตู แล้วกำลังก้าวเข้าไปในห้อง ตัดไปชอตที่สอง เป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังก้าวเข้ามาในห้อง แล้วปิดประตู การตัดในลักษณะนี้เราจะเชื่อมต่อการกระทำของผู้แสดงในชอตแรกและชอตที่สองให้แบบเนียนได้ยาก ผู้ชมจะรู้สึกสะดุดทันที

2.1.3 ไม่ควรตัดภาพให้รู้สึกว้าภาพกระโดด (Jump Cut) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่ออิริยาบถบางตอนขาดหายไป ช่วงกลางของการกระทำ หรือช่วงกลางของคำพูดถูกตัดออกไป ยกตัวอย่างเช่น ช่วงแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังเปิดประตู และทำท่าจะเข้าไปในรถ ตัดไปชอตที่สองเป็นภาพผู้หญิงกำลังติดเครื่องการตัดภาพเช่นนี้ ทำให้ภาพผู้หญิงกำลังเข้าไปนั่งในรถและจัดเตรียมที่นั่งก่อนที่จะติดเครื่องยนต์ขาดหายไป ทำให้เกิดภาพกระโดด ซึ่งถือว่าการตัดภาพที่ไม่ดี อยากรู้ก็ตาม ถ้าเป็นการตัดภาพกระโดดเพราะจงใจ ก็อาจทำได้ในกรณีที่ทำให้เรื่องราวกระชับยิ่งขึ้น เช่น ผู้ชายชวนผู้หญิงไปดูหนัง ตัดไปเป็นภาพผู้ชายและผู้หญิงอยู่ที่โรงหนัง การตัดเช่นนี้ได้ข้าม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุการณ์ไปมากมาย เป็นการตัดเหตุการณ์ที่ไม่มีความสำคัญ หรือไม่น่าสนใจออกไป เพื่อให้เรื่องราวกระชับขึ้น เป็นการตัดภาพที่นิยมใช้กันมาก

2.1.4 ไม่ควรตัดภาพระหว่างที่ภาพกำลังหยุดอยู่กับที่ กับภาพที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ชอตแรกเป็นภาพชายคนหนึ่งกำลังเปิดประตูรถแล้วเข้าไปนั่ง (รถอยู่กับที่) ถัดไปรถยนต์คันนั้นกำลังแล่นอยู่ในถนน การตัดภาพเช่นนี้ไม่ควรกระทำ ควรให้ภาพแรกเห็นรถเคลื่อนออกไปเล็กน้อย ก่อน แล้วจึงตัดไปเป็นภาพรถแล่นในถนน จึงจะได้ภาพที่สมบูรณ์

2.1.5 ควรรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหว การตัดภาพผู้แสดงที่เคลื่อนไปทางซ้ายมือหรือขวา เข้าหาหรือถอยหลังล้วนแต่มีความหมายซึ่งเราควรรักษาทิศทางดังกล่าวเอาไว้ อย่างเช่นผู้ชายกับผู้หญิงกำลังเดินเข้ามาหากัน ถ้าเราให้ชอตแรกเป็นภาพผู้ชายเดินหันหน้าทางขวา ตัดไปเป็นอีกชอตหนึ่งเป็นภาพของผู้หญิงเดินหันหน้าไปทางขวาเช่นเดียวกัน เช่นนี้ก็จะทำให้ดูเหมือนว่าผู้ชายเดินตามผู้หญิง หรือไม่ก็ผู้หญิงเดินตามผู้ชาย ซึ่งจริง ๆ แล้ว ในชอตที่สองต้องเป็นภาพผู้หญิงที่เดินไปทางซ้าย จึงจะเป็นทิศทางที่ถูกต้อง หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่น ชอตแรกผู้ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ แล้วเขาก็หันไปเห็นเพื่อน ๆ ของเขา กำลังคุยอยู่ทางด้านซ้าย ผู้ชายคนนั้นจึงเดินไปทางซ้าย ตัดไปเป็นภาพของเพื่อน ๆ กำลังคุยกันอยู่แล้วผู้ชายคนนั้นก็เดินเข้ามาทางขวา เช่นนี้เป็นการรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกขัด ๆ หรือกระตุก

2.2 เฟด (Fade)

2.2.1 เฟดเข้า (Fade in) เริ่มจากภาพดำแล้วค่อย ๆ เห็นภาพชัดขึ้นเรื่อย ๆ จนเห็นชัดเต็มที่ ควรใช้ในการเริ่มการแสดง เป็นการเปิดฉาก

2.2.2 เฟดออก (Fade Out) จากภาพที่เห็นชัดเต็มที่อยู่แล้วค่อย ๆ จางลงเรื่อย ๆ จนกลายเป็นภาพดำ เป็นการแสดงถึงการสิ้นสุดของการแสดงในฉากนั้น ๆ และเป็นการสิ้นสุดอย่างราบเรียบ

2.2.3 เฟดออกแล้วเฟดเข้า (Fade Out-In) เป็นการตัดต่อด้วยการเฟดภาพแรกออกแล้วเฟดภาพที่สองเข้ามาแทนที่ ใช้ในการแสดงการเปลี่ยนเวลาและสถานที่หรือใช้ในการแสดงให้เห็นว่า เรื่องราวในตอนกลางของเหตุการณ์ถูกตัดข้ามไป เพราะไม่มีความสำคัญไม่น่าสนใจ หรืออาจจะใช้กับภาพที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่น ภาพแรกเป็นภาพรถแข่งที่กำลังแล่นอย่างรวดเร็ว จากนั้นก็เฟดออก แล้วเฟดเข้าเป็นภาพรถคันแรกเข้าสู่เส้นชัย เป็นต้น

2.3 ภาพจางซ้อน (Dissolve)

เป็นการผสมระหว่างภาพเฟดเข้าและออก โดยเราให้ภาพหนึ่งเฟดออกในขณะที่ภาพต่อไปเฟดเข้ามา ในตอนปลายของภาพแรก ซ้อนกับตอนต้นของภาพที่สองเล็กน้อย การตัดต่อภาพเช่นนี้เป็นการตัดต่อที่ราบเรียบ ทำให้เกิดความนุ่มนวล สบายตา ไม่ทำให้อารมณ์ของผู้ชมสะดุด ซึ่งการทำภาพจางซ้อนนี้ทำให้ได้ทั้งอย่างรวดเร็วและอย่างช้า

2.3.1 ภาพจางซ้อนอย่างรวดเร็ว เป็นการแสดงให้เห็นการกระทำซึ่งเหมือนกันหรือแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาพเป็นเหตุการณ์ ซึ่งอยู่ช่วงเวลาเดียวกัน

2.3.2 ภาพจางซ้อนอย่างช้า เป็นการแสดงว่ามีการเปลี่ยนเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสดงถึงเวลาซึ่งผ่านไป แสดงถึงความเจริญวัย เช่น จากเด็กเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจจะใช้เมื่อต้องการย้อนเวลากลับไปสู่เหตุการณ์ในอดีต เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้ชายกำลังคิด Dissolve ไปเป็นภาพเหตุการณ์ในตอนเด็กของผู้ชายคนนั้น เป็นต้น นอกจากนั้น การตัดต่อด้วยวิธีนี้อาจจะใช้ในการแสดงถึงการก้าวหน้าของเหตุการณ์หรือการกระทำ เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังปอกเปลือกผลไม้ Dissolve ไปเป็นภาพผลไม้ที่ปอกเปลือกเอาไว้เรียบร้อยแล้ววางอยู่ในจาน เป็นต้นและสิ่งที่คุณควรระวังก็คือ ไม่ควรใช้ภาพจางซ้อนในช่วงกลางของการกระทำ

2.4 กวาดภาพ (Wipe)

เป็นการใช้เทคนิคพิเศษในการทำให้ภาพหนึ่งเข้ามาแทนที่อีกภาพหนึ่งด้วยการกวาด แหวก แทรก เลื่อน หมุน ฯลฯ โดยให้มีลักษณะรูปร่างที่แปลกตา โดดเินมากมาย มักใช้กับการกระทำที่สนุกสนาน ปกปิด ซ้อนเร้น เป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม แต่ก็อาจจะทำลายมิติในภาพได้ ดังนั้นการกวาดภาพจึงมักนิยมใช้ในรายการประเภทต่าง ๆ เช่น รายการเพลง คอนเสิร์ต รายการเกมโชว์ และอื่น ๆ ยกเว้นรายการการแสดงละคร

2.5 ซ้อนภาพ

เป็นการนำภาพสองภาพมาซ้อนกันทำได้ 2 ลักษณะ คือ

2.5.1 การซ้อนให้ภาพหนึ่งทับอีกภาพหนึ่งเช่น ภาพของผู้หญิงคนหนึ่งเดินอยู่หน้าฉากที่มีด ซ้อนกับภาพของชายทะเล ภาพที่เราเห็นจะเป็นภาพผู้หญิงเดินอยู่ที่ชายทะเล

2.5.2 ซ้อนให้เห็นภาพทั้งสองที่ซ้อนกันอยู่พร้อมกัน ใช้ในการแสดงถึงความคิดหรือความฝัน เช่น ภาพคนกำลังหลับ ซ้อนกับภาพเหตุการณ์ในความฝัน ผู้ชมจะสามารถเข้าใจได้ว่าคน ๆ นั้นกำลังฝัน

2.6 มอนтаж (Montage)

เป็นการแสดงภาพหลาย ๆ ภาพเรียงต่อกันอย่างรวดเร็ว โดยให้เห็นภาพแต่ละภาพในช่วงเวลาที่สั้นมาก ซึ่งอาจจะใช้วิธีตัดภาพ หรือเลื่อนหรือซ้อนภาพก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราพูดถึงการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ก็อาจจะให้เป็นภาพกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส แบดมินตัน ฯลฯ เรียงเข้ามาอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2.7 แบ่งจอภาพ (Split-Screen)

เป็นกลวิธีในการแยกภาพออกเป็น 2 ส่วน หรือมากกว่า ซึ่งในแต่ละส่วนจะเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น เหตุการณ์ที่ผู้แสดง 2 คน กำลังพูดคุยกันทางโทรศัพท์ เราก็ใช้วิธีแบ่งจอภาพเป็น 2 ส่วน แล้วเสนอภาพของผู้แสดงทั้งสองคนในแต่ละส่วน เป็นต้น

2.8 แช่ภาพ (Freeze)

เป็นการหยุดเดี่ยวเอาไว้หนึ่ง ๆ ระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะนานแค่ไหนก็ได้แต่ผู้ติดต่อเพราะไม่มีกำหนดตายตัวว่า จะต้องแช่ภาพเอาไว้ยาวนานเท่าไร การแช่ภาพนี้นิยมใช้ในตอนจบของฉากหรือเมื่อจบรายการ อย่างเช่น ถ้าเป็นละครจะใช้เมื่อต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพที่แสดงถึงอารมณ์ของตัวละครที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น หรือน่าหวาดกลัว ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมคาดเดาเหตุการณ์ต่อจากนั้นไปเอง ซึ่งผู้ชมจะสามารถคาดเดาได้ ยกตัวอย่างเช่น ละครที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับภูตผีหรือเรื่องไร้นลับ ซึ่งในตอนจบ ตัวเอกกำลังจะถูกผีฆ่าตาย ตัวเอกพยายามหนีหัวซุกหัวซุน แต่ในที่สุดเมื่อตัวเอกหันมาอีกทีก็เจอผี ตัวเอกทำหน้าตกใจกลัวสุดขีด ตอนนี้องจะแช่ภาพระยะใกล้ ที่ใบหน้าของตัวเอกเอาไว้ เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมเห็นว่า ตัวเอกต้องตายแน่ โดยไม่จำเป็นต้องเสนอภาพต่อจากนี้อีก

2.9 ไอริส (Iris)

เป็นการเสนอภาพโดยเริ่มจากการให้เห็นภาพเป็นรูปวงกลมเล็ก ๆ แล้วค่อย ๆ ขยายใหญ่ขึ้นจนเห็นเต็มจอภาพ ซึ่งใช้ในการเริ่มฉากใหม่หรืออาจจะเป็นการให้ภาพที่เห็นเต็มจอก่อนแล้วค่อย ๆ ถูกปิดด้วยวงกลม จมหายไปจากจอภาพ ซึ่งก็ใช้ในการปิดฉาก ซึ่งการเชื่อมภาพแบบนี้จะใช้ได้กับรายการบางประเภทเท่านั้น เช่น รายการเกมโชว์ รายการตอบปัญหา รายการกีฬาที่มีบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย แต่สำหรับละครและสารคดีนั้นมักจะไม่นิยมใช้การเชื่อมภาพแบบนี้

เวลาที่ควรเปลี่ยนข้อด

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า การรู้ว่าเมื่อใดควรเปลี่ยนข้อด เป็นเรื่องที่สำคัญ สำหรับผู้ตัดต่อ ซึ่งในเรื่องนี้ส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ตัดต่อเอง แต่อย่างไรก็ตาม ก็มี หลักที่สำคัญ ๆ ที่ควรคำนึงถึงในการเปลี่ยนข้อด ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นสิ่งใหม่

เราจะตัดภาพเมื่อเราต้องการเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้ชมเห็นอย่างเช่น รายการที่เสนอการปรุงอาหาร ภาพเดิมเราเสนอภาพพิธีกรกำลังแนะนำแม่บ้านให้ผู้ชมรู้จัก และก็คุยกันนิดหน่อยว่า วันนี้จะทำอาหารอะไร เมื่อถึงเวลาที่แม่บ้านแนะนำเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่ใช้ในการปรุงอาหาร เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่แม่บ้านกำลังแนะนำ หรือในขณะที่แม่บ้าน กำลังปรุงอาหารให้ชม ก็ต้องมีการตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของอาหารที่กำลังปรุงอยู่ด้วย เป็นต้น

2. เพื่อให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ที่ออกไป

เราจะตัดภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่ง เมื่อเราเห็นว่า เราน่าจะให้ผู้ชมได้เห็น อะไรที่แตกต่างกันออกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นซับเจ็คเดิม แต่เป็นคนละด้าน คนละมุม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกหรือความสำคัญอย่างอื่นบ้าง ยกตัวอย่างเช่น รายการกีฬา เรา จะต้องพยายามเสนอภาพในการแข่งขันกีฬาในหลาย ๆ มุม พยายามใช้ภาพที่มีมุมที่ผู้ชมจะสามารถมองเห็นการแข่งขันได้อย่างชัดเจน เช่น กีฬาชกมวย บางภาพกรรมการอาจจะเข้ามา ยืนบังการชกนักมวยทั้งสองพอดี เราก็จะต้องตัดไปเป็นภาพจากมุมอื่น ที่ไม่มีกรรมการยืนบัง แต่ทั้งนี้ ก็ต้องระวังไม่ให้เกิดภาพกระโดดด้วย

3. เมื่อขอตานั้นมีบางสิ่งมากระทบหรือดึงดูดความสนใจความอยากรู้อยากเห็น

เมื่อภาพเดิมเป็นภาพของชายคนหนึ่งกำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่เก้าอี้ ทันใดนั้นก็ มีเสียงคนอีกคนร้องเรียก ชายคนนี้นั้นไปมองตอนนี้เองที่เราควรจะตัดภาพไปเป็นภาพของคนที่มา เรียก เพราะผู้ชม ย่อมอยากรู้อันใดมาเรียก

4. เมื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้

เมื่อเราต้องการให้ผู้ชมเห็นถึงปฏิกิริยาตอบโต้ของซับเจ็คหรือกลุ่มซับเจ็คที่มีต่อ เรื่องราวที่เกิดขึ้น อย่างเช่น รายการละคร ภาพเดิมเป็นภาพที่มีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาหาผู้หญิงคน หนึ่ง ซึ่งอยู่ในห้อง ชายคนนี้นั้นนำข้าวมาบอกว่าพ่อของเธอประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ตอนนี้ผู้หญิง ย่อมเป็นผู้ที่มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ใบหน้า ของผู้หญิงที่กำลังแสดงให้เห็น อารมณ์เศร้า เสียใจ หรืออารมณ์อื่น ๆ แล้วแต่บทบาทของตัวละคร ตัวนั้น

การประเมินรายการ

วสันต์ อดิศัพท์ (2533 : 143 -144) ได้กล่าวถึงการประเมินรายการไว้ว่า การประเมินรายการเป็นการศึกษาว่าเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใดต่อกลุ่มเป้าหมายซึ่งทำได้ 2 รูปแบบคือ

1. การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญโดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมินเทปวีดิทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วย นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์ นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์ในการปรับปรุงเทปวีดิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินโดยการทดลอง เป็นการนำเอาเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายและวัดว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ไพโรจน์ ติรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 :163-164) ได้กล่าวว่า การประเมินรายการมีความสำคัญมาก เพราะจะชี้ให้เห็นว่ารายการที่จัดทำขึ้นดีหรือไม่โดยทั่วไปการประเมินผลจะทำ 2 ครั้งคือ

1. การประเมินขณะผลิตรายการซึ่งเรียกว่า "การประเมินผลการผลิต" ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน คือ หลังจากเขียนโครงร่าง เขียนบท หรือหลังจากการบันทึกรายการเป็นระยะๆ ผู้ประเมินผลควรเป็นตัวผู้เขียนบท ผู้ร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านโสตทัศนศึกษา และหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ก็ควรปรึกษาหารือผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาด้านการสื่อสารและด้านเนื้อหาวิชาด้วย

2. การประเมินผลหลังจากการทำสิ้นสุดลงแต่ก่อนการใช้งานจริงซึ่งเรียกว่า "การประเมินรายการ" โดยจะเสนอรายการให้ผู้ชมกลุ่มเล็ก ๆ ดูก่อนแล้วทำการประเมินผลจาก 3 รูปแบบ

2.1 การสังเกตผู้ชม

2.2 การทดสอบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

2.3 การใช้แบบทดสอบหรือแบบประเมิน

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การประเมินเป็นการวัดดูว่ารายการที่ผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างโดยจะนำเทปวีดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและนำไปให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งดูและนำข้อผิดพลาดมาแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองและเขตลาดกระบัง

แขวงชุมทอง

สำนักงานเขตลาดกระบัง (2548) ได้ให้รายละเอียดข้อมูลของแขวงชุมทองไว้ดังนี้
 แขวงชุมทอง เป็น 1 ใน 6 แขวง ในพื้นที่เขตลาดกระบัง มีพื้นที่ประมาณ 21.695 ตร.กม ความหนาแน่น 278 คน/ตร.กม. จำนวนบ้าน 1468 ครัวเรือนประชากรประมาณ 6,042 คน ข้อมูล ณ. 31 ธันวาคม 2543 ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม(สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่นการทำนา เลี้ยงปลา ปลูกผัก

เขตลาดกระบัง

สำนักงานเขตลาดกระบัง (2548) ได้ให้รายละเอียดข้อมูลเขตลาดกระบังไว้ดังนี้
 ประวัติความเป็นมา
 เขตลาดกระบังเดิมเป็นอำเภอชื่อ "อำเภอแสนแสบ" ตั้งที่ว่าการอยู่ ณ หมู่ที่ 5 ตำบลลาดกระบังเมื่อประมาณ พ.ศ.2468-พ.ศ.2469 พลเอกสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น ทรงให้เปลี่ยนชื่อจากอำเภอแสนแสบเป็นอำเภอลาดกระบัง

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2481 กระทรวงมหาดไทยได้ลดฐานะจากอำเภอลาดกระบังเป็นกิ่งอำเภอลาดกระบัง

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2486 นายศุภชัย กาญจนวรรณ เป็นปลัดกิ่ง ได้ย้ายที่ทำการกิ่งอำเภอจากที่เดิมไปปลูกในที่ใหม่

วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2500 ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษา ให้ยกฐานะกิ่งอำเภอลาดกระบังเป็นอำเภอลาดกระบัง

ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2500 เป็นต้นไป ให้ยุบนครหลวงกรุงเทพธนบุรีมาเป็นกรุงเทพมหานคร และให้เรียกคำว่า "อำเภอ" เป็น "เขต"

อำเภอลาดกระบังจึงกลายเป็นเขตลาดกระบัง ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2515 เป็นต้นมา คำว่าลาดกระบัง สันนิษฐานออกเป็น 2 นัย คือ

1. ข้อสันนิษฐานโดยอาศัยหลักฐานทางพยานะคำว่า "ลาดกระบัง" สามารถอธิบายได้เป็น 2 ส่วน คือคำว่า "ลาด" หมายถึง การปูแผ่ออกไปคำว่า "กระบัง" หมายถึง ชื่อของเครื่องมือจับสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง

2. ข้อสันนิษฐานโดยอาศัยตำนานเก่า กล่าวกันว่า บริเวณพื้นที่นี้เดิมเป็นที่ลุ่ม รกร้าง หล่อเลี้ยงด้วยทางน้ำ และมีการพังทลายพื้นที่อยู่เสมอ จึงเรียกกันว่า "ลาดพัง"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลาดกระบังเป็นเขตชั้นนอกเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานครตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่รวมประมาณ 123,859 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่ทั่วไปมีลักษณะแบบชนบทภาคกลาง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับเขตปกครองอื่น ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับพื้นที่เขตมีนบุรีและหนองจอก
ทิศใต้	ติดกับพื้นที่ อ.บางพลีและ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ
ทิศตะวันตก	ติดกับพื้นที่เขตประเวศและเขตสะพานสูง
ทิศตะวันออก	ติดกับพื้นที่ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา

เขตการปกครอง

ลาดกระบังแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 แขวง 46 หมู่บ้าน ดังนี้

1. แขวงลาดกระบัง มีพื้นที่ 10,823 ตร.กม.
2. แขวงคลองสองต้นนุ่น มีพื้นที่ 14,297 ตร.กม.
3. แขวงคลองสามประเวศ มีพื้นที่ 17,458 ตร.กม.
4. แขวงชุมทอง มีพื้นที่ 21,695 ตร.กม.
5. แขวงลำปลาทิว มีพื้นที่ 25,834 ตร.กม.
6. แขวงทับยาว มีพื้นที่ 33,752 ตร.กม.

มีชุมชนทั้งหมด 46 ชุมชน เป็นชุมชนเมืองมากที่สุด จำนวน 26 ชุมชนเคหะชุมชน 17 ชุมชน ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร 2 ชุมชน ชุมชนแออัด 1 ชุมชน การศึกษา

ในเขตลาดกระบังในเขตลาดกระบังมีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 40 แห่ง แบ่งออกเป็น

1. โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 21 แห่ง
2. โรงเรียนเอกชน 4 แห่ง
3. วิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา 1 แห่ง
4. มหาวิทยาลัย 1 แห่ง
5. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 13 แห่ง

ด้านการศึกษา

เขตลาดกระบังเป็นอีกเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่ค่อนข้างมาก เช่นเดียวกับเขตมีนบุรี ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน โดยจะมีมัสยิดจำนวนมากในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ประชากรส่วนใหญ่ หรือ ร้อยละ 70 ของประชากรทั้งหมดของเขตนี้ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ศาสนาอิสลามร้อยละ 20 ส่วนอีกร้อยละ 10 นับถือศาสนา คริสต์และอื่นๆ วัดในพุทธศาสนา 13 วัด ซึ่งแบ่งตามแขวงได้ ดังนี้

วัดลานบุญ วัดสังฆราชา วัดลาดกระบัง วัดปลุกศรัทธา

แขวงทับยาว/แขวงชุมทอง วัดราชโกษา วัดพลมานีย์ วัดสุทธาโกษา วัดอุทัยธรรมมาราม วัดชุมทอง

แขวงลำปลาทิว/แขวงคลองสองต้นนุ่น/แขวงคลองสามประเวศ วัดทิพพาวาส วัดบึงบัว วัดปากบึง วัดบำรุงริน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คเชนทร์ วรวิฤทธิ และฮาพีชา เมาะมิง (2547) ได้ศึกษาวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้จัดทำปัญหาพิเศษเพื่อประกอบการส่งเสริมและการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรในอำเภอระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่ชมวิถีทัศน์แล้วมีเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60 คิดว่าน่าจะนำความรู้มาใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่ของตน ร้อยละ 20 คิดว่าสามารถนำมาปรับใช้ได้บ้าง เช่น ในเรื่องของการปลูกพืชผสมผสานและการจัดการแหล่งน้ำ ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 20 ไม่คิดในเรื่องการนำการเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนโดย ซึ่งวิถีทัศน์เรื่องนี้เป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะสามารถบอกถึงความต้องการของเกษตรกรได้ และกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ของตน

รวีวรรณ สุขสวัสดิ์ และคณะ (2548) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการผลิตวิถีทัศน์เพื่อการศึกษาาระบบนิเวศชายฝั่ง อุทยานแห่งชาติทางทะเลชุมพร การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่องระบบนิเวศชายฝั่ง ทำการเขียนบทสรุป ตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติทางทะเล จังหวัดชุมพร จำนวน 5 ท่าน ทำการประเมินพร้อมกัน ซึ่งผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิถีทัศน์ อยู่ในระดับปานกลางและการประเมินวิถีทัศน์ในด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดี แต่ผลจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อออกมาอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเนื้อหาของสื่อมีเนื้อหาดีและสามารถให้ความรู้แก่ผู้ชมได้หลังจากที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อวิถีทัศน์ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ได้นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบแบบ Pre-test / Post-test ซึ่งแบบทดสอบก่อนชมได้คะแนนเฉลี่ยรวม 75.00 หลังจากที่ได้ชมวิถีทัศน์ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบอีกครั้งหลังจากการชมวิถีทัศน์นี้แล้ว พบกลุ่มตัวอย่างสามารถทำคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 86.83 ซึ่งถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทีศนา แคมठी (2525) ได้วิจัยเรื่องการผลิตและการใช้วีดิทัศน์ประกอบการฝึกอบรม กระบวนการกลุ่มในปี พ.ศ. 2524 โดยได้ผลิตวีดิทัศน์ เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการ กลุ่มแก่ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 เรื่อง คือ มนุษย์สัมพันธ์ ลักษณะผู้นำ บทบาทสมาชิกกลุ่มและทักษะการนำอภิปราย ผลการวิจัยปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการศึกษา โดยวีดิทัศน์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการศึกษาโดยวีดิทัศน์ แสดงว่าวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรมีการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา นอกกระบวนการกับนักศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น การให้ความรู้แก่เกษตรกรและการให้ ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปโดยมีวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อให้ความรู้ เพื่อฝึกอาชีพหรือความชำนาญ บางอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การออกแบบและพัฒนา

(Design and Development)

1. วิธีดำเนินการศึกษา

1.1 ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์

รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนลาดกระบังจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น

1.1.1 หนังสือการผลิตสารคดี โดยอธิบายถึงขั้นตอนการผลิตรายการสารคดี การวางเนื้อเรื่องของสารคดี การเขียนบทสารคดี ซึ่งเนื้อหาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตจริงต่อไป

1.1.2 หนังสือของสำนักงานเขตลาดกระบัง โดยมีเนื้อหาประวัติความเป็นมาของเขตลาดกระบัง ข้อมูลการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตลาดกระบัง และสภาพพื้นที่ภูมิอากาศของลาดกระบัง ซึ่งเนื้อหาในส่วนนี้ก็สามารถนำไปใช้ได้จริงในการเขียนบทสารคดี

1.1.3 เอกสารงานวิจัยการเกษตรในเขตลาดกระบัง มีเนื้อหาถึงการทำนาในเขตลาดกระบัง รวมทั้งสถานที่และศึกษาแหล่งข้อมูลพื้นที่ต่างๆในเขตลาดกระบังในการที่จะทำสารคดีการทำนาของชุมชนลาดกระบัง สุดท้ายสามารถจะไปถ่ายทำเป็นสารคดีได้

1.1.4 ศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์สารคดีที่ถูกต้องได้เป็นอย่างดีเป็นขั้นตอน เช่น ขั้นตอนการวางแผน การเตรียมถ่ายทำ การผลิต การผลิตหลังการถ่ายทำ ซึ่งแต่ละขั้นตอนก็มีรายละเอียดให้ศึกษาเพื่อนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริง

1.1.5 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับตัดต่อภาพเพื่อผลิตงาน ดีวีดีสารคดีเชิงเกษตร

1.1.5.1 โปรแกรม Adobe Premiere Pro เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการทำ Green Screen Key เพื่อทำไตเติลเปิดรายการและปิดรายการของผู้ดำเนินรายการคนแรกคือ คุณสไบแก้วศรี

1.1.5.2 โปรแกรม Edius Professional 3 เป็นโปรแกรมหลักที่ใช้ในการตัดต่อลำดับภาพและเสียงทุกขั้นตอนของวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้จนเสร็จสมบูรณ์ตั้งแต่การแคปเจอร์ภาพจนถึงกระบวนการแปลงไฟล์เป็นดีวีดีลงแผ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1.5.3 โปรแกรม Adobe Photoshop 7.0 เพื่อใช้ในการตกแต่งภาพที่จะนำไปใช้เป็นภาพกราฟิกในสารคดี และใช้ในการออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/กล่องCD)ให้มีความสวยงามและเหมาะสมกับชิ้นงานวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้

1.1.5.4 โปรแกรม Nero Start Smart เพื่อใช้ในการทำปกบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/กล่องCD) เป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่ายภาพที่ออกมามีความคมชัดและสวยงาม

1.2 ขั้นตอนการวางแผนและออกแบบ

1.2.1 วางโครงเรื่อง จัดหมวดหมู่ และลำดับเนื้อหา เริ่มวางโครงเรื่อง และรูปแบบของรายการสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบังตามข้อมูลที่ได้รับและค้นคว้ามาแล้วคือ

1.2.1.1 รูปแบบของรายการ จะเป็นสารคดีความยาว 15 - 20 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมวีดิทัศน์สารคดีนี้ โดยวีดิทัศน์สารคดีนี้จะให้ชื่อรายการว่ารายการวิถีไทย ซึ่งจะเป็นรายการที่นำเสนอเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนไทยโดยทั่วไป

1.2.1.2 ผู้ดำเนินรายการมี 2 คน คนที่ 1 คือคุณละไม แก้วศรี จะทำหน้าที่เป็นผู้เปิดรายการและปิดรายการ ส่วนพิธีกรคนที่ 2 คือคุณวาสนา นวลพลับ ก็จะทำหน้าที่เป็นพิธีกรเดินเรื่องก็จะพูดคุยและสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นบางช่วงในเรื่อง

1.2.1.3 การถ่ายทำจะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะหลักในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้โดยมีการประสานงานในการที่จะติดต่อถ่ายทำสารคดีกับเจ้าของสถานที่และบุคคลที่จะสัมภาษณ์เป็นกรณีเฉพาะโดยมีการประสานงานนัดแนะกันก่อนอย่างน้อย 1 วัน ที่ จะทำการถ่ายทำสารคดีได้

1.2.2 เขียนสคริปต์เนื้อหาและสตอรี่บอร์ดประกอบรายการ

1.2.2.1 บทบรรยายรายการสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญมากเลยทีเดียวในการผลิตวีดิทัศน์สารคดีนี้ เพราะเรื่องราวต่างๆที่นำเสนอ นั้นเป็นถ้อยคำที่เป็นเรื่องจริงจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่แล้วได้นำมาเขียนเป็นเรื่องราวที่จะนำเสนอจนเสร็จสมบูรณ์ในการทำวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้ โดยจะมีให้ดูอยู่ในส่วนของภาคผนวก ค

1.2.2.2 สตอรี่บอร์ด ได้จัดทำขึ้นเป็นขั้นตอนเกือบแรกๆเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องและกระบวนการผลิตวีดิทัศน์สารคดีต่อไป โดยจะมีให้ดูอยู่ในส่วนของภาคผนวก ค

1.2.2.3 ออกแบบปกหน้าของกล่องบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/กล่องCD)เป็นภาพวิถีชีวิตการทำนาและบุคคลที่เด่นๆในสารคดี จะใช้ภาพต้นข้าวเป็นภาพพื้นหลังภาพใหญ่มีข้อความที่เขียนไว้ข้างหลังปกด้วย และจะใช้ภาพจุดเด่นต่างๆของสารคดี มาเป็นส่วนประกอบในการทำปกหน้าและปกหลังตลอดจนการออกแบบชื่อเรื่องก็สำคัญ โดยจะมีให้ดูอยู่ในส่วนของภาคผนวก ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ขั้นตอนการผลิตและพัฒนาสื่อ

1.3.1 ถ่ายภาพจริง เริ่มการถ่ายภาพในแต่ละที่เพื่อให้ประกอบในบทบรรยายหรือบทสคริปในบริเวณพื้นที่เขตลาดกระบังที่มีวิถีชีวิตการทำนาอยู่โดยทั่วไปและก็ภาพที่ถ่ายส่วนใหญ่จะเก็บจากพื้นที่แขวงชุมทองซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางการเกษตรโดยเฉพาะการทำนาซึ่งยังคงมีวิถีชีวิตการทำนาที่เรียบง่ายและก็ได้มีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมากในวิถีชีวิตการทำนาของผู้คนในพื้นที่นี้ จึงถือได้ว่าภาพส่วนใหญ่ที่นำมาผลิตวีดิทัศน์ส่วนใหญ่ได้จากพื้นที่แขวงชุมทอง

1.3.2 บันทึกเสียง ทำการบันทึกเสียงบรรยายเนื้อเรื่องสคริปตาม สคริปบรรยายที่ได้จัดทำไว้ตั้งแต่แรก เพื่อที่จะนำไปติดต่อกับภาพให้สมบูรณ์ โดยใช้ห้องอัดเสียงและเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสตูดิโอของภาควิชาเทคนิคเกษตร ใช้เวลาในการอัดเสียงประมาณ 2 ชั่วโมง

1.3.3 ตัดต่อ ลำดับภาพและเนื้อหา นำภาพที่ได้จากการไปถ่ายทำจริงของแต่ละภาพมา ลำดับภาพและทำการตัดต่อให้ได้ตามที่วางแผนไว้หรือตามโครงเรื่องของสคริป พร้อมกับใส่เสียงบรรยายที่อัดไว้มาวางให้ตรงกับภาพ และเพลงบรรเลงประกอบตลอดทั้งเรื่องประมาณ 2 เพลง และใส่เอฟเฟคภาพให้เหมาะสมกับสคริปชุดนี้

1.3.4 บันทึกสื่อวีดิทัศน์ที่ผลิตเสร็จแล้วลงแผ่นดีวีดี และบรรจุลงในกล่องบรรจุภัณฑ์ เมื่อตัดต่อเสร็จเรียบร้อยตามเนื้อเรื่องที่กำหนด ก็ทำการบันทึกลงในแผ่นดีวีดี จำนวน 1 แผ่น และบรรจุลงในกล่องบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบไว้เรียบร้อยแล้ว

1.4 ขั้นตอนการพัฒนาแบบประเมิน

การสร้างแบบประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินด้านต่าง ๆ สร้างแบบประเมินด้านคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

1.4.1 แบบประเมินคุณภาพด้านผลิตสื่อ ประกอบด้วย

1.4.1.1 ความเหมาะสมของภาพ

1.4.1.1.1 ความคมชัด

1.4.1.1.2 สีสิ้น

1.4.1.1.3 มุมกล้องและองค์ประกอบ

1.4.1.1.4 ความเหมาะสมของเสียง

1.4.1.1.5 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย

1.4.1.1.6 จังหวะในการบรรยาย

1.4.1.1.7 การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ

1.4.1.1.8 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4.1.1.9 ความชัดเจนของเสียงดนตรี
- 1.4.1.1.10 ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์
- 1.4.1.1.11 ความเหมาะสมของเสียงบรรยายและเสียงดนตรี
- 1.4.2.1 ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก
  - 1.4.2.1.1 ขนาดของตัวอักษร
  - 1.4.2.1.2 สีของตัวอักษร
  - 1.4.2.1.3 รูปแบบของตัวอักษร
  - 1.4.2.1.4 กราฟิกของไตเติ้ลและกราฟิก
- 1.4.2.2 ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ
  - 1.4.2.2.1 ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ
  - 1.4.2.2.2 เทคนิคการตัดต่อภาพ
  - 1.4.2.2.3 ความสอดคล้องของภาพและเสียงบรรยาย
- 1.4.2.3 ความเหมาะสมของเวลา
  - 1.4.2.3.1 เวลาในการเสนอโดยรวม
- 1.4.2.4 ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์
  - 1.4.2.4.1 ความเหมาะสมของภาพ
  - 1.4.2.4.2 ความเหมาะสมของสี
  - 1.4.2.4.3 ความเหมาะสมของตัวอักษร
- 1.4.2.5 ความเหมาะสมของการนำไปใช้
  - 1.4.2.5.1 ความน่าสนใจของวีดิทัศน์
  - 1.4.2.5.2 ความเหมาะสมของการนำไปเผยแพร่
- 1.4.2 แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
  - 1.4.2.1 ความเหมาะสมด้านเนื้อหา
  - 1.4.2.2 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - 1.4.2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
  - 1.4.2.4 ความถูกต้องของเนื้อหา
  - 1.4.2.5 ความต่อเนื่องของเนื้อหา
  - 1.4.2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา
  - 1.4.2.7 ความน่าสนใจของเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4.2.8 ความสมบูรณ์ของเนื้อหา
- 1.4.2.9 ปริมาณของเนื้อหา
- 1.4.2.10 ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 1.4.2.11 คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม
- 1.4.2.12 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่
- 1.4.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคคลทั่วไป โดยมีหัวข้อและรายละเอียดดังนี้
  - 1.4.3.1 ภาพสื่อความหมายได้ดี
  - 1.4.3.2 ภาพมองเห็นได้ชัดเจน
  - 1.4.3.3 ความสวยงามของภาพและกราฟิก
  - 1.4.3.4 เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย
  - 1.4.3.5 เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย
  - 1.4.3.6 คนตรีประกอบมีความน่าสนใจ
  - 1.4.3.7 วิดีทัศน์มีความน่าสนใจ
  - 1.4.3.8 วิดีทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ
  - 1.4.3.9 วิดีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง
  - 1.4.3.10 ความกระชับของเนื้อหา
  - 1.4.3.11 ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์
  - 1.4.3.12 ความรู้ที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์
  - 1.4.3.13 ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์
- 1.4.4 นำไปทดสอบด้านภาษาและการสื่อความหมายกับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย
- 1.4.5 นำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพได้มาจากผู้เชี่ยวชาญและความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไป ขั้นตอนการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์มีขั้นตอนดังนี้

1.5.1 การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านสื่อ

ประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านคือ อาจารย์ดร.สุพัตรา ศรีสุวรรณ และอาจารย์โสพล จันทริโชติ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.2 การประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา

ประเมินคุณภาพชีวิตทัศนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรชัย กุลชัย และอาจารย์ดร.กนก เลิศพานิช โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ในการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนจากผู้เชี่ยวชาญ ต้องอยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าชีวิตทัศนที่ผู้วิจัยผลิตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประเมินความพึงพอใจกับบุคคลทั่วไปได้

1.5.3 การประเมินคุณภาพชีวิตทัศนกับบุคคลทั่วไปประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 20 คน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

ในการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนจากบุคคลทั่วไป ต้องอยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าชีวิตทัศนที่ผู้วิจัยผลิตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ต่อไป

1.6 ขั้นตอนการทดลองใช้สื่อ

1.6.1 นำสื่อชีวิตทัศนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 20 คน โดยก่อนการรับชมสื่อชีวิตทัศนผู้จัดทำอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการรับชม จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างรับชมชีวิตทัศน และระหว่างการรับชมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างด้วย

1.6.2 หลังจากกลุ่มตัวอย่างรับชมชีวิตทัศนแล้วให้ทำแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งแบบประเมินจะมีลักษณะการสอบถามความคิดเห็นในมาตราส่วนการประเมินค่า ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การแปรผลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าสถิติที่ใช้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ การประเมินข้อมูลทั่วไปของผู้ทำการประเมิน และการประเมินด้านความพึงพอใจในการชมชีวิตทัศนของบุคคลทั่วไป ค่าสถิติที่ใช้คือ

ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = (X/N) \times 100$$

X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (ค่าเฉลี่ย)

$$\bar{X} = \sum Xi / N$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\frac{\sum Xi}{N} = \text{ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด}$$

2.2 การแปรผลข้อมูล

การให้คะแนนในการประเมินด้านต่าง ๆ ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.3 เกณฑ์ในการแปรผลข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการแปรผลข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961) ซึ่งมีความหมายดังนี้

4.51 - 5.00	=	ดีมาก
3.51 - 4.50	=	ดี
2.51 - 3.50	=	ปานกลาง
1.51 - 2.50	=	น้อย
1.00 - 1.50	=	น้อยที่สุด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการวัดคุณภาพในการผลิตสื่อและความถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางและแปรผลโดยการบรรยาย ในการประเมินผลคุณภาพวิธีทัศนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไปถ้าต่ำกว่านี้ให้นำวิธีทัศนนั้นมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านสื่อและเนื้อหาประเมินสื่อวิธีทัศนใหม่อีกครั้ง จนกว่าค่าเฉลี่ยคุณภาพของสื่อจะอยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้

2.4.2 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร

การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร ทำการวัดความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินการพึงพอใจแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางคำอธิบายและแปรผลโดยการบรรยาย ค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไปจึงจะถือว่าสื่อที่นั้นสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภาพที่ 1 ภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
การประเมินผล
(Evaluation)

ผลการประเมิน

จากการผลิตรายการวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

1. ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ
2. ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

1. ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยรวม

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยรวมจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับดี และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยรวม

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (X)	ระดับความคิดเห็น
คุณภาพวีดิทัศน์ด้านการผลิตสื่อ	4.44	ดี
คุณภาพวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา	3.68	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	ดี

การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านการผลิตสื่อ

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตสื่อ พบว่าคุณภาพวีดิทัศน์ด้านผลิตสื่ออยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมของกล่องบรรจุภัณฑ์ ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ ความเหมาะสมของเสียง อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.67 – 4.57 ส่วนความเหมาะสมของการนำไปใช้ เผยแพร่ ความเหมาะสมของตัวอักษรกราฟิก ความเหมาะสมของภาพ ความเหมาะสมของเวลา อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.50 - 4.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ด้านการผลิตสื่อ

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย — (X)	ระดับความคิดเห็น
<u>ความเหมาะสมของภาพ</u>		
1. ความคมชัด	4.00	ดี
2. สีสันทัน	4.50	ดี
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	5.00	ดีมาก
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.33	ดี
<u>ความเหมาะสมของเสียง</u>		
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.50	ดี
2. จังหวะในการบรรยาย	4.50	ดี
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	5.00	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.50	ดี
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	4.00	ดี
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	4.50	ดี
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	5.00	ดีมาก
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.57	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของตัวอักษรกราฟิก</u>		
1. ขนาดของตัวอักษร	4.00	ดี
2. สีของตัวอักษร	4.00	ดี
3. รูปแบบตัวอักษร	5.00	ดีมาก
4. กราฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	4.50	ดี
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.38	ดี
<u>ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ</u>		
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	4.50	ดี
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	4.50	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย — (X)	ระดับความคิดเห็น
ความสอดคล้องของภาพกับ	5.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	4.66	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของเวลา</u>		
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	4.00	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.00	ดี
<u>ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์</u>		
1. ความเหมาะสมของภาพ	4.50	ดี
2. ความเหมาะสมของสี	4.50	ดี
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	5.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	4.67	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่</u>		
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์	4.50	ดี
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	4.50	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.50	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

1. ควรใช้ขาตั้งกล้องในการถ่ายทำทุกครั้ง
2. เสียงดนตรีดังกว่าเสียงบรรยาย
3. เรื่องของสีตัวอักษรช่วงเครดิตท้ายไม่ชัด
4. ผู้บรรยายเสียงดี แต่ดูว่าเหมือนจะเหนื่อยเสียงเลยไม่ชัดเจน

การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่าคุณภาพวีดิทัศน์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความต่อเนื่องของเนื้อหา ความทันสมัยของเนื้อหา ความน่าสนใจของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ปริมาณของเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50 - 3.00

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (X)	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.00	ดี
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.50	ปานกลาง
3. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.00	ดี
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
5. ความทันสมัยของเนื้อหา	3.00	ปานกลาง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
8. ปริมาณของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.00	ดี
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม	4.00	ดี
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ ในการเผยแพร่	4.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.68	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. เนื้อหาทำให้รู้สึกที่ใช้เวลานานในการชม
2. เสียงสัมภาษณ์ยาวยากต่อความเข้าใจ
3. เนื้อหาช่วงแรกบทบรรยายนานไป
4. เนื้อเรื่องช่วงแรกไม่บอกอะไรอย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

ผลการทดลองใช้วีดิทัศน์กับนักศึกษา จากแบบประเมินความพึงพอใจในการรับชม วีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์ของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจเป็น นักศึกษาจำนวน 20 คน พบว่า เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45 และเพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 55 มีอายุ 19 ปี คิดเป็น ร้อยละ 25 อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 45 และอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 มีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพฯ และปริมณฑลเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 70 และบุคคลที่อยู่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 30 มีการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรีทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 100

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (n=20)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	9	45
หญิง	11	55
<u>อายุ</u>		
19 ปี	5	25
21 ปี	9	45
22 ปี	6	30
<u>ภูมิลำเนา</u>		
กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล	14	70
ต่างจังหวัด	6	30
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ระดับปริญญาตรี	20	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินจากในด้านความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์ของนักศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ ความรู้ที่ได้รับจากวีดิทัศน์ วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์ เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง ความกระชับของเนื้อหา อยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 4.75 - 4.60 ส่วนวีดิทัศน์ง่ายต่อความเข้าใจ ภาพสื่อความหมายได้ดี ภาพมองเห็นได้ ชัดเจน ความสวยงามของภาพและกราฟิก ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์ อยู่ใน ระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.45 - 3.90

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (X)	ระดับความคิดเห็น
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี	4.30	ดี
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน	4.30	ดี
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก	4.30	ดี
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	ดีมาก
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	ดีมาก
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ	4.75	ดีมาก
7. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ	4.65	ดีมาก
8. วีดิทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ	4.45	ดี
9. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง	4.60	ดีมาก
10. ความกระชับของเนื้อหา	4.60	ดีมาก
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์	3.90	ดี
12. ความรู้ที่ได้รับจากวีดิทัศน์	4.70	ดีมาก
13. ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์	4.65	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	4.49	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะของนักศึกษา

1. ความยาวของเนื้อหามากเกินไป
2. ภาพไม่ชัดเจน

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง มีผลการประเมิน คุณภาพด้านสื่อและด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้รายการสารคดีนี้สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้นามธรรมเป็นรูปธรรม สามารถสื่อความหมายได้ดีและนำข้อมูลข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่ายซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200) ที่กล่าวว่าคุณค่าของสื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อวีดิทัศน์ที่สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ดังนั้นคุณค่าของวิทยุโทรทัศน์สามารถ ทำให้เกิดความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้

2. จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง บุคคลทั่วไปเมื่อได้รับชมสื่อวีดิทัศน์แล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วิดิทัศน์มีความน่าสนใจ ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายได้ดี และมีความประทับใจในการชม สอดคล้องกับ วิภา อุตมพันธ์ (2544) ที่กล่าวว่า วิดิทัศน์ ให้ทั้งภาพและเสียงสามารถใช้ได้ดี ในการบรรยายเหตุการณ์ที่มีความเคลื่อนไหวเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ให้ความรู้สึกเข้าใจ เล่นเทคนิคของเสียงที่น่าสนใจได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

สรุปผลการวิจัย

จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง มีผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ

วีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนคุณภาพทางด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดีมีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.44 และคุณภาพทางด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.68 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

จากการประเมินในด้านความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง ของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.49

ปัญหาและอุปสรรค

จากการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง ได้พบปัญหาอุปสรรคคือ

1. การติดต่อแหล่งข้อมูลทำได้ยาก เนื่องจากติดต่อเกษตรกรยากมาก
2. กล้องที่ใช้คือ mini DV มีในการยืมกล้องซึ่งก็มีใช้อยู่แค่ตัวเดียวจึงต้องยืมจากที่อื่นมาใช้
3. จำนวนกล้องดิจิตอลไม่พอใช้
4. มีปัญหาในช่วงของการแปลงไฟล์เป็นวีซีดี
5. ห้องบันทึกเสียงไม่สามารถใช้งานได้ เนื่องจากมีปัญหาด้านโปรแกรมจึงต้องจ้างร้านอัดให้
6. เครื่องตัดต่อไม่พอใช้ โปรแกรมแต่ละตัวมีปัญหาไม่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

จากการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง วิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

1. ควรมีการติดต่อแหล่งข้อมูลอย่างสม่ำเสมอก่อนทุกครั้งที่จะปฏิบัติงาน
2. ควรมีจัดทำตารางการเรียนรู้กับการทำปัญหาพิเศษไว้ก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ติดต่อบริษัทอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ไว้ล่วงหน้า เช่น กล้องวีดีโอหรือ ห้องตัดต่อ
4. ขั้นตอนในการถ่ายทำ ควรถ่ายภาพหลายมุมและหลายขนาดและควรถ่ายภาพเผื่อไว้ในการตัดต่อให้มาก
5. ควรเขียนบทโทรทัศน์หรือสคริปและสตอรี่บอร์ดให้สมบูรณ์แล้วเสร็จก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทำต่อไป
6. เมื่อโปรแกรมมีปัญหารีบติดต่อเจ้าหน้าที่โดยด่วน
7. ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ตัดต่อใช้เองจะทำงานได้สะดวกที่สุด
8. ที่สำคัญไม่ควรที่จะค้างงานอื่นไว้ควรรีบทำให้เสร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- จิราวุฒิ ปัญญาดีลก.2540. การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียน เรื่อง เทคนิคการตัดต่อลำดับภาพ. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร.
- ชนิศ ภู่อศิริ , สมาน งามสนิท และคณะ. 2531. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชิน คล้ายปาน. 2528. เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการกลุ่มโสตทัศนศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สมพงษ์. 2530. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายสื่อการศึกษา สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รวีวรรณ สุขสวัสดิ์ ลาวรรณ์ เพ็ญแก้ว และคณะ. 2548. การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา ระบบนิเวศชายฝั่ง อุทยานแห่งชาติทางทะเลชุมพร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร.
- ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี. 2528. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ยงยุทธ์ รักษาศรี. 2532. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- รวีวรรณ สุขสวัสดิ์ ลาวรรณ์ เพ็ญแก้ว และคณะ. 2548. การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา ระบบนิเวศชายฝั่ง อุทยานแห่งชาติทางทะเลชุมพร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร.
- ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์. 2531. วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : (พิมพ์ครั้งที่ 5). อรุณการพิมพ์.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. 2531. สื่อการสอนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วสันต์ อติศัพท์. 2533. เทคโนโลยีการผลิตสื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์.
- วิภา อุตมฉันท. 2544 เทคนิคการตัดต่อ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์.
- วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ. 2539. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทีศนา แชมณี. 2525. ผลงานวิจัยโครงการการผลิตและการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการฝึกอบรมกระบวนกรกลุ่ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภาพ โลหิตกุล. 2544. กว่าจะเป็นสารคดี. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล. 2531. การติดต่อเทปโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอส เอ็ม เซอร์คิตเพรส จำกัด.
- สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2527. การผลิตวัสดุและเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุทัศน์ บุรีภักดี. 2528. ถ่ายภาพและภาพยนตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกุล ภูมรัตน์. 2532. สื่อการมวลชนและประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : (พิมพ์ครั้งที่ 5). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Likert, R. 1961. New Patterns of Management. San francisco : Jossey-Bass New York.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีทั้งหมด 2 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรชัย กุลชัย อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์ดร.กนก เลิศพานิช อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ มีทั้งหมด 2 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์ดร.สุพัตรา ศรีสุวรรณ หัวหน้าผลิตสื่อ ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์โสพล จันทระโชติ รักษาการผู้อำนวยการวารสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวีดิทัศน์ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการผลิตสื่อ
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดี เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบังที่มีคุณภาพ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของเกษตรกรในเขตลาดกระบังและผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวีดิทัศน์ 20.24 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด					
2. สีสันทึ					
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
2. จังหวะในการบรรยาย					
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ					
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ					
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์					
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี					
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร					
2. สีของตัวอักษร					
3. รูปแบบของตัวอักษร					
4. กราฟิกของโต้ตอบและเครดิต					
ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ					
2. เทคนิคการติดต่อภาพ					
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย					
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม					
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ					
2. ความเหมาะสมของสี					
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร					
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์					
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่					

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....
 .....ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวีดิทัศน์ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพ เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของเกษตรกรในเขตลาดกระบังและผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวีดิทัศน์ 20.24 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา .....

อาชีพ.....ตำแหน่ง .....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. เนื้อหาเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย					
3. ความถูกต้องของเนื้อหา					
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา					
5. ความทันสมัยของเนื้อหา					
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา					
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					
8. ปริมาณของเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือนำไปใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพ เรื่อง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของเกษตรกรในเขตลาดกระบังและผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวีดิทัศน์ 20.24 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ภูมิลำเนา..... อายุ..... ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา.....

อาชีพ .....

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี					
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน					
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก					
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย					
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย					
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ					
7. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ					
8. วีดิทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ					
9. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง					
10. ความกระชับของเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์					
12. ความรู้ที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์					
13. ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์					

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทวิทยทัศน์

รูปแบบรายการ : สารคดีเชิงเกษตร

เรื่อง : วิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลาดกระบัง

ความยาว : 20.24 นาที

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตวิทยทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลาดกระบังที่มีคุณภาพ

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิทยทัศน์ของนักศึกษา และผู้ที่สนใจในเขตลาดกระบัง

ผู้เขียนบท : นายอนุชิต ใจดีจริง

ลำดับที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
1	ไตเติลรายการ วิถีไทยขึ้น พร้อมชื่อเรื่อง วิถีชีวิตการทำ นาชุมชน ลาดกระบัง		ดนตรี	1.00
2	ผู้ดำเนิน รายการเปิด รายการ CG คุณสะไบ แก้วศรี ดำเนิน รายการ	MS	สวัสดีค่ะท่านผู้ชมพบกับดิฉันอีกครั้งนะคะกับรายการวิถีไทย รายการที่นำเสนอถึงรูปแบบการดำรงชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ต่างๆ ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และรูปแบบดั้งเช่นแต่ก่อนและวันนี้ดิฉันก็นำเสนอวิถีชีวิตของการทำนาของชุมชนลาดกระบังที่สามารถยังคงรักษาเอกลักษณ์การทำมาหากินเอาไว้ได้ ดั่งเช่นอดีตพร้อมกับการผสมผสานการนำเอา	0.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
(ต่อ)			เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเพื่อสามารถให้ ดำรงต่อไปได้ เขาเป็นว่าไปติดตามชมกัน เลยคะ	
3	ชวานาหวาน ข้าว ต้นข้าว และชวานทอง	LS	การปลูกข้าวได้เกิดมาคู่กับการเกษตรของวิถี ชีวิตคนไทยมาอย่างช้านานซึ่งถือว่าเมือง ชวานทองแห่งนี้เป็นผู้ข้าวผู้นำดังเช่นคำกล่าว ที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แต่ปัจจุบันนี้ คำกล่าวนี้นี้คงจะใช้กับวิถีชีวิตของคนไทยไม่ได้ อีกแล้วแต่ยังมีวิถีชีวิตที่หลงเหลือให้ผู้คนรุ่น หลังได้เห็นถึงรูปแบบการทำนาที่นับวันจะ เลือนหายไปกับกาลเวลาซึ่งด้วยเหตุผล นานัปการ	0.44
4	ภาพชวานา เกี่ยวข้าว รถวิ่ง แม่น้ำ	LS	ด้วยความเจริญและเทคโนโลยีเข้ามามี บทบาทมากขึ้น ไม่เว้นแม้กระทั่งชุมชนที่เคย มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของผู้คนแถบชานเมืองสิ่ง ปลูกสร้างก็ได้เพิ่มมากขึ้นถนนที่เคยเป็นทาง เกวียนหรือถนนดินนั้นก็ได้ถูกแทนที่ด้วยถนน คอนกรีตซึ่งก็ได้มาพร้อมกับความทันสมัยของ ยานพาหนะแม้กระทั่งวิถีชีวิตที่ต้องอาศัย แม่น้ำลำคลองในการทำมาหากินค้าขาย เดินทางเรือน้อยใหญ่ที่เคยเห็นแหวกว่ายไป มาในชุมชนแถบนี้ก็ได้ลดน้อยถอยลงไปสวน ทางกับการเวลา	0.46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
5	ภาพตึก อาคาร ภาพ ต้นข้าวम्म กว้าง ฝูงนก บิน ทุ่งข้าว เหลืองทอง	LS	ตึกสูงลัดฟ้าที่แต่งแต้มด้วยสีสันทึบสกปรกที่ เรียงรายเฉกเช่นดอกเห็ดก่อนหน้านี้เคยเป็น ผืนดินที่กว้างใหญ่มีต้นข้าววิยสาวที่คอยเต็ม แต่งสีสันทึบของธรรมชาติให้มีชีวิตพร้อมกับฝูง นกที่คอยเก็บกินแมลงไปตามท้องทุ่งสีเหลือง ทองต้องหยาดน้ำค้างและแสงตะวันของรวง ข้าวเมื่อสุกงอมทำให้นึกถึงคำกล่าวที่ว่า เมืองไทยเป็นแผ่นดินทองได้อย่างแท้จริง แต่ วิถีชีวิตได้เลือนหายไปพร้อมกับการเวลาของ ผู้คน	0.40
6	ภาพป้ายเขต ลาดกระบัง สนามบินมูม ไกล ป้ายแขวงชุม ทอง	LS	เขตลาดกระบังก็เป็นอีกหนึ่งชุมชนที่อยู่ชาน เมืองได้รับอิทธิพลของความเจริญทางด้าน วัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่ดินที่เคยถือครอง ด้วยความภาคภูมิใจและหวงแหนของบรรพ บุรุษที่เคยเป็นอยู่ชั่วรุ่นน้ำของครอบครัวก็ได้ กลายเป็นของนายทุนแต่ยังมีชุมชนอีกหลาย ชุมชนที่ยังมีวิถีชีวิตการทำงานเหลือให้คน รุ่นหลังได้เข้าใจถึงวิถีชีวิตของการทำนานั้นคือ แขวงชุมทองแต่กาลเวลาก็ได้กลืนวิถีดั้งเดิม ไปเกือบหมดทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไป พร้อมกับกาลเวลาเฉกเช่นวิถีชีวิตของชุมชน บ้านชุมทองแห่งนี้ก็ได้ปรับเปลี่ยนไปตาม กาลเวลาเทคโนโลยีวัฒนธรรมการดำรงชีวิต เช่นกันจะด้วยความอยู่รอดในสังคมหรือการ ยอมรับเทคโนโลยีมากเกินไป	1.02

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
7	CGคุณจุมพล สมจิตร ให้ สัมภาษณ์	MS	สัมภาษณ์คุณจุมพล สมจิตร เกษตรกรในพื้นที่	1.18
8	เรือลากข้าว คนกำลังแบก ข้าวลงเรือ ป้ายคลอง ประเวศบุรี รมย์ เครื่องสูบน้ำ	LS	ในพื้นที่ทำนาที่เคยถือครองเป็นของตนเองสุด ถูกหลุกตาแต่ปัจจุบันเป็นที่ดินของตนเพียง ไม่กี่สิบไร่ แต่อีกในจำนวนไม่น้อยนั้นจำต้อง นำหยาดเหงื่อและแรงงานที่ทุ่มไปกับการทำ นาตลอดทั้งปีแลกมาซึ่งค่าเช่าใช้ข้าวที่ได้จาก การเก็บเกี่ยวของแต่ละปีถึงสิบถึงต่อหนึ่งไร่ คลองสายหลักคือคลองประเวศบุรีรมย์ได้ไหล ลงสู่คลองเล็กคลองน้อย ชาวบ้านใช้เครื่อง สูบน้ำสูบน้ำสู่คันล้อมของนาแต่ละผืน การทำนา ของชุมชนชุมทองแห่งนี้ทำได้สามครั้งต่อหนึ่ง รอบปีความทันสมัยที่ก้าวล้ำหน้าไม่ได้ถูก นำมาใช้เพียงเครื่องมือเครื่องจักร เท่านั้น	0.51
9	ภาพการหมัก จุลินทรีย์ การกำจัด วัชพืชใน แปลงนา	LS	จุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์และฮอร์โมนที่ช่วยเร่ง การเจริญเติบโตและผลผลิตก็ได้นำมาหมัก ต่อซึ่งที่หลีกเลี่ยงการเก็บเกี่ยวในฤดูกาลที่ แล้วแต่ก็ยังหลงเหลือวิธีที่เป็นภูมิปัญญา ชาวบ้านในการกำจัดวัชพืชคือการหลอกให้ ข้าวนกข้าวรวงเจริญเติบโตกำจัดก่อนที่จะมี การหว่านพันธุ์ข้าวการทำนาของผู้คนใน ชุมชนชุมทองก็ไม่ได้รักษารูปแบบดั้งเดิมอีก ต่อไป	0.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ		เสียง	เวลา (วินาที)
10	รถไถกำลังไถ นา	LS	กระทั่งการไถที่นาเพื่อจะเป็นบ้านใหม่ให้ กับข้าวแต่ละรอบ มาพร้อมกับเทคโนโลยีใน การเตรียมดินรถไถคันน้อยใหญ่ที่วิ่งอยู่ในนา ทุกฝืนไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าเป็นเทคโนโลยีที่ ผู้คนในชุมชนแถบนี้นำมาใช้เพื่อทุ่นแรง แรกเริ่มในการนำเทคโนโลยีมาใช้ก็ช่วย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้จริงแต่เมื่อ กาลเวลาได้ผ่านไปคาดการณ์และปัจจัย ทางการผลิตก็ได้เพิ่มขึ้นตาม	0.35
11	พิธีกร สัมภาษณ์ CG คุณสมปอง ชื่อตรง การอุปถัมภ์ นาข้าว	MS	สัมภาษณ์คุณสมปอง ชื่อตรง เกษตรกรใน พื้นที่	1.35
12	ข้าวใน กระสอบแช่ น้ำ เครื่องสีฟัด	LS	พันธุ์ข้าวเดิมใช้พันธุ์ที่เก็บเกี่ยวได้ในผืนนา ของตนเองเพื่อจะมาเป็นข้าวปลูกในปีต่อไป แต่ปัจจุบันนี้กลับต้องซื้อพันธุ์ข้าวจาก ท้องตลาดเพื่อที่จะมาเป็นข้าวปลูกก่อนที่ เมล็ดพันธุ์ข้าวร่วงหล่นลงสู่ผืนดินต้องผ่าน การบ่มฟักนับเดือนเพื่อเพิ่มอัตราการงอกของ ต้นกล้าผ่านกรรมวิธีการคัดแยกเมล็ดดีและ เสียที่ได้จากภูมิปัญญาชาวบ้านที่ชาวบ้าน เรียกกันว่า เครื่องสีฟัดข้าว ซึ่งเครื่องสีฟัด ข้าวรูปร่างคล้ายรถดักปลาสร้าง ประกอบด้วยไม้และใช้แรงงานคนเพื่อจะนำ	1.02

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
(ต่อ)			เมล็ดลิบออกด้วยอาศัยแรงลม เมล็ดพันธุ์ข้าว ที่ดีควรแช่น้ำแบ่งกระสอบละ 17 กิโลกรัม แช่ทิ้งไว้เป็นเวลา 2 คืน นำขึ้นจากน้ำมาพักทิ้ง ไว้ 1 วัน เพื่อให้ น้ำที่มีปริมาณมากเกินไปออก แต่เดิมที่นั่นการแช่ข้าวจะแช่ในโถงมังกรตัก ข้าวใส่ชะลอมเพื่อที่จะหว่านให้เมล็ดข้าวออก เป็นต้นกล้า	
13	ภาพทุ่งข้าว เขียวขจี	LS	แต่ปัจจุบันนี้หน้าตาของชะลอมได้ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมกลายเป็นการนำ พลาสติกมาใช้แทน รอเวลาอีก 1 สัปดาห์ เมล็ดพันธุ์ก็จะงอกออกมาเป็นต้นกล้า และ อีก 25 วันจากต้นกล้าก็จะกลายเป็นต้นข้าว	0.18
14	การฉีดยา หอยเชอร์รี่ ข้าว	LS	การดูแลรักษาให้ปุ๋ยเดิมที่ปุ๋ยที่ได้จากมูลสัตว์ และเจ้าหอยตัวน้อยใหญ่ที่นำลงสู่แปลงนาข้าว ได้ถูกแทนที่ด้วยปุ๋ยเคมี แมลงที่ได้เป็นมิตร กับต้นข้าวก็ได้ถูกกำจัดให้ลดน้อยถอยลงไป แทนแมลงปอที่ถือว่าเป็นมิตรกับชาวนาก็มิให้ เห็นอยู่น้อยลงแต่กลับมาแทนที่ด้วยหอยเชอร์ รี่ หอยเจดีย์ หนอนม้วนใบที่คอยทำลายกัด กินต้นข้าว ปูนาที่ชาวนาเคยจับกินเพื่อเป็น อาหารรวมทั้งกบ เขียดที่ร้องระงมแต่ทุกวันนี้ แทบจะไม่มีให้เห็นเลยไม่เว้นแม้กระทั่งข้าว ด้วยกันเองเลยก็ยิ่งแค้นแค้นเพื่อการ เจริญเติบโตข้าวรวง ข้าวรก ที่เห็นสูงเด่น กว่าต้นข้าว พัฒนาเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์	1.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
(ต่อ)			ตามธรรมชาติเพื่อการอยู่รอดจึงกลายเป็น วิเศษในแปลงนารอเวลาข้าวอายุได้ 50 วัน ให้ปุ๋ยรับท้องข้าวเพื่อให้เมล็ดข้าวสร้างแป้ง หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่าข้าวหน้านม อายุได้ 110 วัน ก็จะเห็นท้องทุ่งนาเหลืองอร่าม รอ การเก็บเกี่ยว	
15	ชานาเกี่ยว ข้าว ต้นข้าว สาวและ กอง ข้าว	LS	ข้าวเมื่อถึงเวลาการเก็บเกี่ยวภาพที่เคยเห็น ชานาถือเคียวเก็บข้าวของลงเรือนั้นก็ไม่มีให้ เห็นอีกแล้วแต่กลับมาแทนที่ด้วยรถไถดำที่ วิ่งแทนเรือลำยาวที่ลอยตามสายน้ำผืนนาที่มี ผู้คนยืนเรียงรายลงแขกเพื่อที่จะเอาแรงกัน หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ได้ถูกแทนที่ด้วยรถเกี่ยวขนาดที่วิ่งเด่นเป็นสง่า แทนผู้คนถือเคียวยืนกันเป็นทิวแถวเพื่อเกี่ยว ข้าวการเกี่ยวข้าวกำมัดพ่อนด้วยคนที่ตอน เข้าตรู่มักจะมีคนมาเก็บกู่ข้าวฝักลิ้นข้าว น้ำค้างที่จับยอดหญ้าดอกไม้ใผ่ที่เคยนั่งทำ เพื่อการมัดพ่อน	0.52
16	ลานกองข้าว	LS	แต่ปัจจุบันนี้ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปแล้วไม่ มีการเก็บกู่ไม่มีการตากข้าวให้แห้งไม่มีลาน พักข้าวที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง เพื่อจะเป็นลาน ตากไม้ควายที่จะใช้มัดข้าวและผู้คนที่ยอด มัดข้าวอีกต่อไป	0.20
17	CG สัมภาษณ์คุณ วิไล น้อมภักดี	MS	สัมภาษณ์คุณวิไล น้อมภักดี เกษตรกรในพื้นที่	0.39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
18	การลงแขกกัน ขนข้าวลงเรือ ไถนา หว่าน ข้าว	LS	แต่วิถีชีวิตของการลงแขกก็ไม่ได้เหือดแห้ง หรือเลือนหายไปจากชุมชนแห่งนี้ ยังพอมีวิถี ชีวิตการลงแขกและน้ำใจของคนในชุมชน แต่ การลงแขกนั้นเป็นเพียงการลงแขกทาง เทคโนโลยี ก็ยังมีเงินเป็นตัวกลาง ถ้าผืนนา ผืนไหนที่มีการล้อมล้าวันของการลงแขก วันที่ทำล่วงเวลาก็ใช้เงินเป็นค่าตอบแทน ไม่ ว่าจะเป็นการลงแขกไถที่นาเตรียมการปลูก การหว่านปุ๋ย ขนข้าวลงเรือหรือส่งโรงสี	0.38
19	คลองประเวศ บุรีรัมย์	LS	เดิมที่ชุมชนชุมทองและเขตลาดกระบังอาศัย การเดินทางด้วยเรือ ซึ่งอาศัยคลองประเวศ บุรีรัมย์ที่เป็นสายเลือดหลักของผู้คนแถบนี้ รวมถึงการทำมาหากินในคลองเล็กคลอง น้อยที่เป็นเส้นเลือดฝอย แต่เมื่อ สภาพแวดล้อมภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงไป การขนส่งข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อที่จะส่ง โรงสีก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน	0.30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
20	เรือชนข้าวและ ผู้คน	LS	ในปัจจุบันนี้ถ้าฤดูกาลใดที่มีฝนตกมาตลอดทั้งปีก็สามารถชนข้าวลงเรือถึงโรงสีได้และนี่ก็เป็นเพียงเสียงหนึ่งของวิถีชีวิตที่ยังคงหลงเหลือให้เห็นอยู่เท่านั้น แต่ถ้าฤดูกาลใดที่ฝนตกน้อย น้ำไม่หลากตลอดทั้งปีก็ต้องอาศัยการขนถ่ายด้วยรถยนต์	0.25
21	CG สัมภาษณ์ คุณมาลี พวงฉ่อง	MS	สัมภาษณ์คุณมาลี พวงฉ่อง เกษตรกรในพื้นที่	1.14
22	การชนถ่ายข้าว จากกะพ้อขึ้นสู่ รถบรรทุก ศาลปู่ย่าในนา ข้าว	LS	ขั้นตอนในการชนถ่ายสู่รถยนต์นั้นได้มีเทคโนโลยีที่ชาวบ้านเรียกกันว่า กะพ้อ มาใช้แทนแรงงานเพื่อที่ชนขึ้นรถ กะพ้อก็ได้เข้ามาแทนแรงคนในการแบกในผืนนาทุกผืน ชาวนาจะมีความเชื่อว่าจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองดูแลผืนนา และศาลปู่ย่าที่ยังหลงเหลือให้เห็นในที่นาผืนนี้ก็เป็นสิ่งที่แทนความเชื่อและแรงศรัทธาของชาวนาดั้งแต่อดีตแต่ปัจจุบันศาลปู่ย่าไม่ได้มีอยู่ในผืนนาทุกผืนแล้วจะเนื่องมาจากว่าผืนนาไม่ใช่ของตนเองแต่เป็นนาเช่าจากนายทุนจึงไม่มีความห่วงแหนและจะรักษาผืนนาให้อุดมสมบูรณ์ทำมาหากินวิถีชีวิตที่เคยมีความสุขไม่เกิดการแก่งแย่งจึงได้ถูกกาลเวลากลับคืนไปเช่นนี้แล้วชีวิตเหล่านี้จะหลงเหลือวิถีไทยให้เดินตามรอยได้อย่างไร	1.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
23	ผู้ดำเนิน รายการปิดช่วง ท้ายรายการ CG คุณสะไบ แก้วศรี ปิดรายการ	MS	ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามากมาย ในตอนนี้ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนการดำรงชีวิตของ ชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ให้เปลี่ยนแปลงไปจาก ดังเช่นแต่ก่อน แต่ชาวบ้านในเขตลาดกระบัง ก็ยังรักษาสิ่งเหล่านี้เอาไว้ได้ทุกอย่างเช่น คมนาคมทางน้ำ หรือ การประกอบอาชีพ การทำมาหากินอย่างเช่นการทำนาข้าว ท่าน ผู้ชมลองคิดดูซิค่ะ ถ้าวันนี้ไม่มีใครรักษา เอกลักษณ์เหล่านี้ไว้ ต่อไปอนาคต ลูกหลานเราจะมีโอกาสได้เห็นสิ่งเหล่านี้อีก หรือไม่ หรือมันจะเป็นเพียงแค่คำบอกเล่า กันเท่านั้น เอาเป็นว่าวันนี้ ดิฉันและรายการวิถีไทยก็ต้องขอลากันไป ก่อนสวัสดีค่ะ	0.48
24	เครดิตท้าย ชื่อรายการวิถี ไทยขึ้นแล้วก็ ชื่อเรื่อง วิถีชีวิต การทำนา ชุมชน ลาดกระบังและ ชื่อของประธาน กรรมการที่ ปรึกษา		เสียงดนตรี	0.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สตอรี่บอร์ด

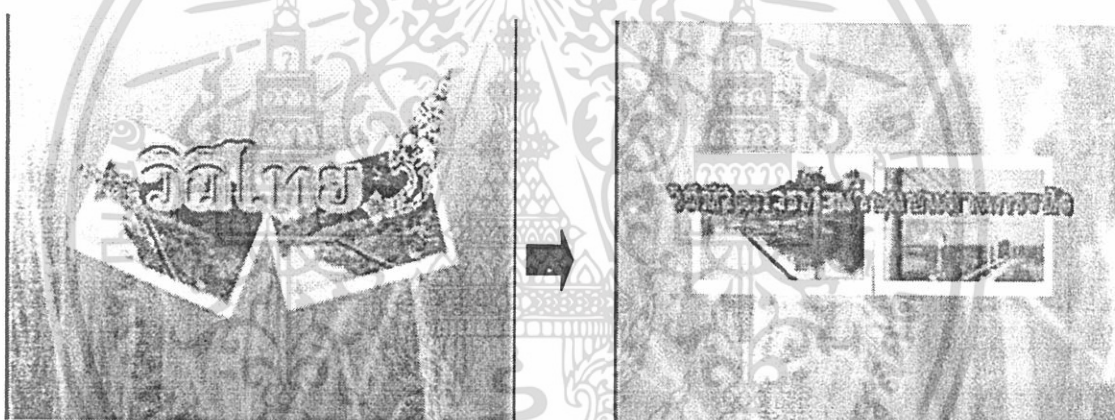
รูปแบบรายการ : สารคดีเชิงเกษตร

เรื่อง : วิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลาดกระบัง

ความยาว : 20.24 นาที

- วัตถุประสงค์ :
1. เพื่อผลิตวีดิทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาของชุมชนลาดกระบังที่มีคุณภาพ
  2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของนักศึกษา และผู้สนใจในเขตลาดกระบัง

ผู้เขียนบท : นายอนุชิต ใจดีจริง

1. ไตเติลรายการ

2. ไตเติลรายการ

4. คนหว่านข้าว

3. ผู้ดำเนินรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ทุ่งข้าวกับขวานทอง

6. ชาวนาเกี่ยวข้าว

8. รถวิ่งยวดยานพาหนะ

7. ความเจริญด้านอุตสาหกรรม

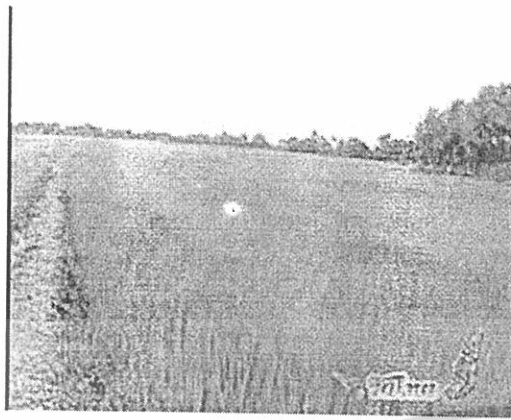

9. แม่น้ำ

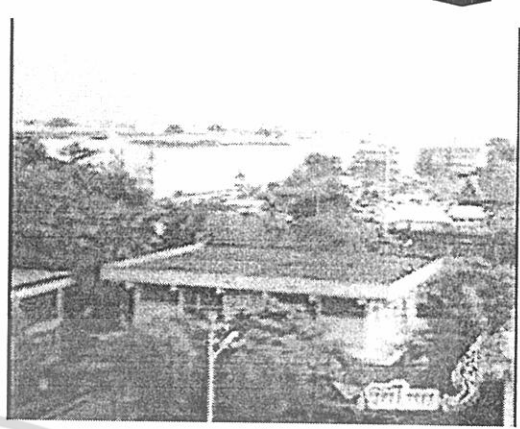

10. คนกำลังขนข้าว

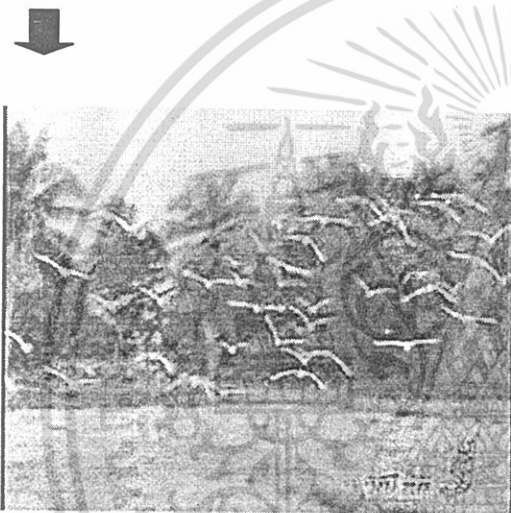
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

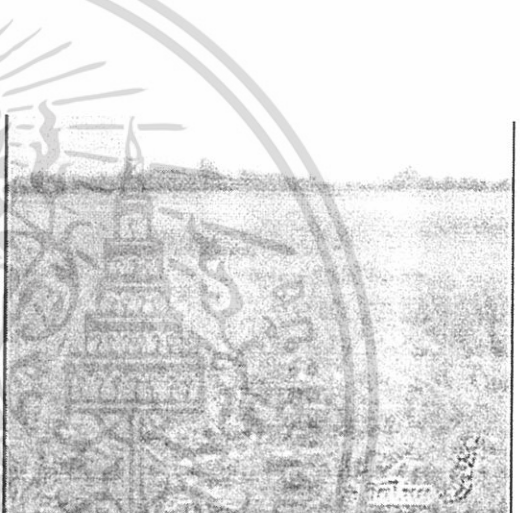
12. ข้าวเขียวขจี

11. ตึกอาคารสูง

13. ฝูงนก

14. ข้าวเหลืองอร่าม

16. ตึกอาคารสูง

15. เขตลาดกระบัง

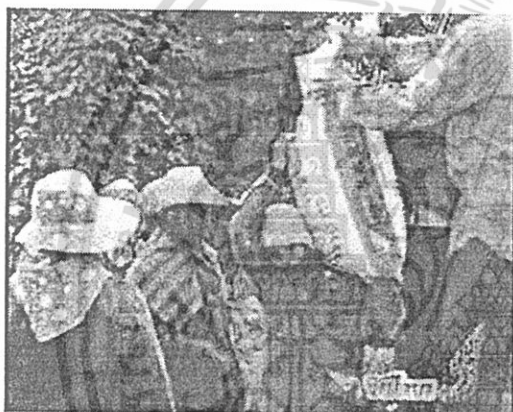
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

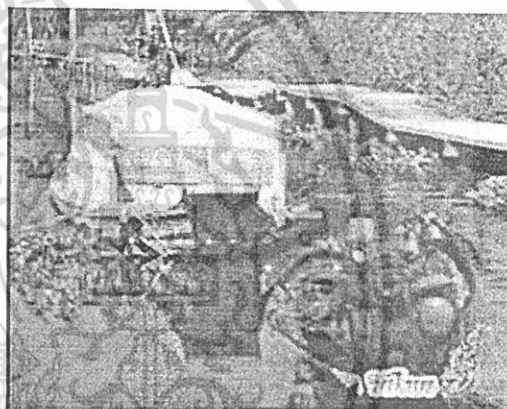
17. แขวงชุมทอง

18. CG สัมภาษณ์คุณจุมพล สมจิตร

20. ชวานาคคนข้าวลงเรือ

19. ลากข้าวไปขาย

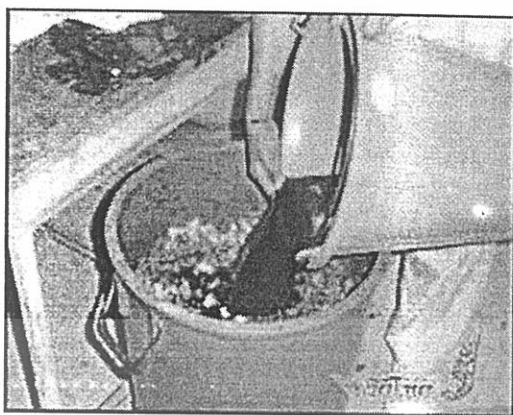
21. สูบน้ำจากคันล่อมของนา

22. คลองประเวศบุรีรัมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

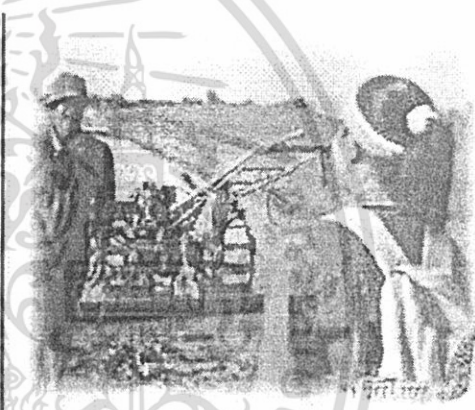
24. ปู่หมักข้าวภาพ ได้นำมาหมักตอซัง

23. การกำจัดวัชพืชในแปลงข้าว

25. ชาวนากำลังไถนาหว่านข้าว

26. CG พิธีกรกับคุณสมปอง ซื่อตรง

28. ข้าวที่เตรียมจะหว่าน

27. การลုပ်เทือกหว่านข้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

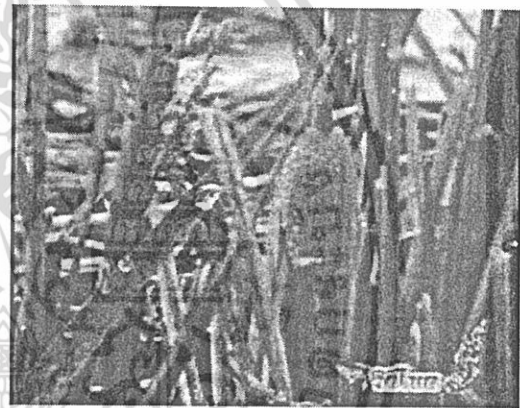
29. เครื่องสีฟัด

30. การพ่นยาฆ่าแมลง

32. ข้างนกข้าวร่วง

31. หอยเชอร์รี่

33. ผู้คนกำลังเกี่ยวข้าว

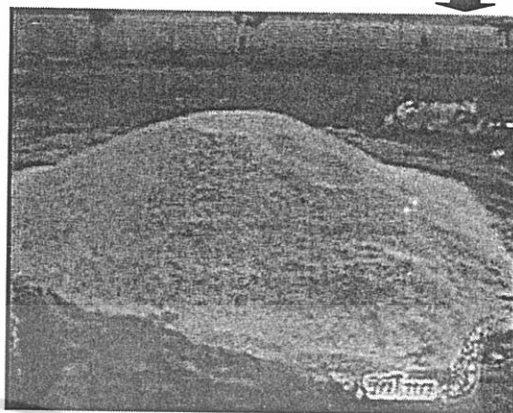

34. น้ำคั่งจับยอดหญ้าอดข้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

36. CG สัมภาษณ์คุณวิไล น้อมภักดี

35. กองข้าว ลานพักข้าว

37. คนกำลังลงแขก

38. CG สัมภาษณ์คุณมาลี พวงช่อง

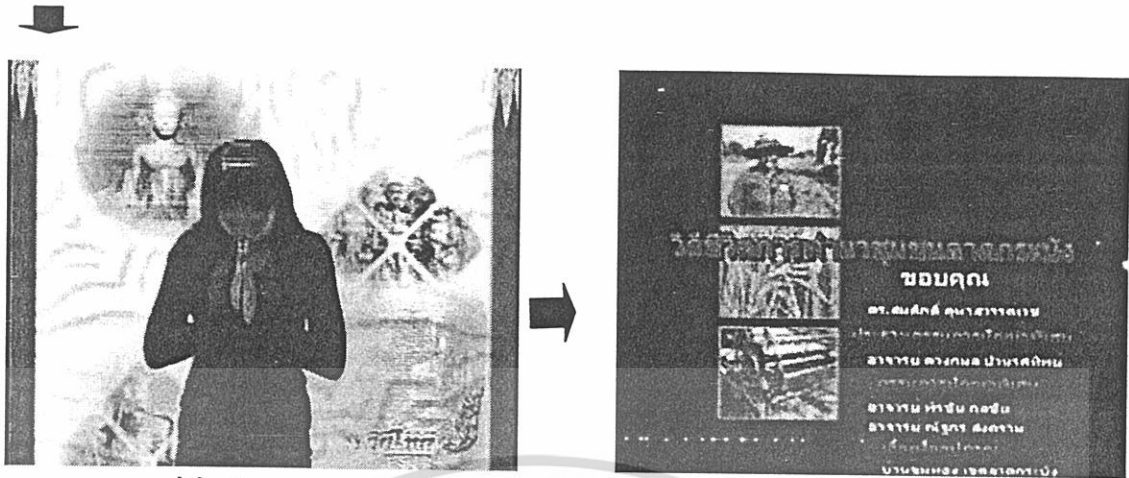

40. ศาลปู่ย่า

39. กะพ้อดูดข้าวขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

41. ผู้ดำเนินรายการ

42. เครดิตท้าย

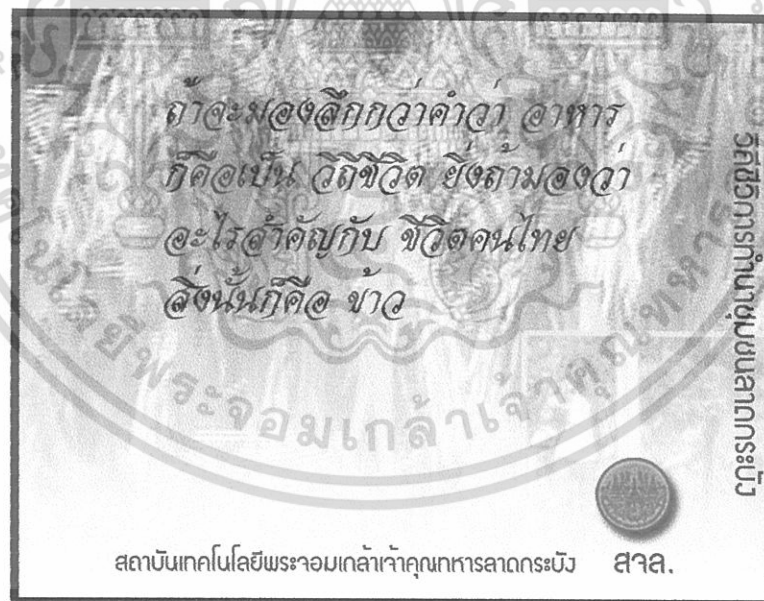
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปกหน้า

ปกหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นวีดิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพวิทยุทัศน์ด้านสื่อ

โครงการผลิตสื่อวิทยุทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

ชื่อ กัญญา .....นามสกุล ดีสุวรรณ .....อายุ 41 ปี
 เพศ ชาย หญิง
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท .....
 อาชีพ ข้าราชการ .....ตำแหน่ง อำนวยการ .....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสด	✓				
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	✓				
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	✓				
2. จังหวะในการบรรยาย		✓			
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	✓				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ		✓			
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี		✓			
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓				
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	✓				
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร		✓			
2. สีของตัวอักษร		✓			

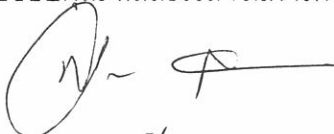
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. รูปแบบของตัวอักษร	/				
4. กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	/				
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	/				
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	/				
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	/				
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	/				
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ		/			
2. ความเหมาะสมของสี		/			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		/			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์	/				
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	/				

ข้อเสนอแนะ

โดยภาพรวมให้เสนอข้อดีให้: การมีสื่อคำศัพท์ และ นำคำศัพท์
 มาแสดงให้วีดิทัศน์ของศัพท์ตัวอักษร และ แสดงตัวอย่าง เช่น ชื่อเรื่องเป็นสีชมพู
 หากตัวเล็ก ขีดต่อกันยาก อ่านยาก ควรใช้ฟอนต์ที่ดูง่าย เช่น ฟอนต์แบบ สี่เหลี่ยม
 เหมาะสมดี ถ้าดูของของเสียง ขึ้นมาเลยเสียงดี เวลาฟังก็ชัดเหมือน เพราะ
 หัวเสียง ดูเห็นอย่างเห็นใจได้ชัด คำนำเสียงมีภาพไม่ชัดไม่สนใจกับ VCD ต้องให้
 จ. สี่เหลี่ยม นำสีให้ และ นำคำศัพท์ เป็นอย่างยาก การถ่ายภาพสั้นๆ น่าสนใจ
 ที่จะมีให้ภาพคำศัพท์ และ เรียงนะ รอให้ไปต่อให้

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

๒๒ มี.ค. ๕๙

13. ๕5 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านสื่อ

83

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

ชื่อ..... นาย โสภณ.....นามสกุล..... จันทระไธสง.....อายุ..... ๕๙.....ปี
 เพศ ชาย หญิง
 วุฒิการศึกษา..... ม.ร.ว.ค. (เทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงและเทคนิคพิเศษ)
 อาชีพ..... วิศวกร..... ตำแหน่ง..... วิศวกรโสตทัศนศึกษา
 (รักษาการ ผอ. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีและสารสนเทศ)
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสิ้น		✓			
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ		✓			
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย		✓			
2. จังหวะในการบรรยาย	✓				
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	✓				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	✓				
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี		✓			
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓				
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		✓			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร		✓			
2. สีของตัวอักษร		✓			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. รูปแบบของตัวอักษร	✓				
4. กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต		✓			
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ		✓			
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ		✓			
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	✓				
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม		✓			
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ	✓				
2. ความเหมาะสมของสี	✓				
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	✓				
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอ		✓			
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่		✓			

ข้อเสนอแนะ

ผลงานโดยภาพรวมถือว่าทำได้ดี ทั้งมุมมองและตัวอักษรเรื่องที่มี
 2 วิดีโอ ๑๓ นาที ๒๐ วินาที และภาพนิ่ง ๑๐ ภาพ ในวิดีโอมีเสียงบรรยายประกอบทั้งการ
 ๗:๑๐ และ ๑๒:๐๕ และกราฟฟิกประกอบที่สวย โทนสีสวย แต่... ๖ นาทีใน
 ๗:๑๐ มีการยกภาพด้วยวงรีทุกตัว (หนักไป) ๑๓:๐๕ ๑๖:๐๕
 ๑๗:๐๕ ๑๘:๐๕ ๑๙:๐๕ ๒๐:๐๕ ๒๑:๐๕ ๒๒:๐๕ ๒๓:๐๕ ๒๔:๐๕ ๒๕:๐๕ ๒๖:๐๕

ได้พิมพ์ (พิมพ์ชื่อ)

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชน
ลาดกระบัง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตรที่มีคุณภาพ เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของเกษตรกรที่อยู่ในเขตลาดกระบัง และพื้นที่ใกล้เคียง และผู้ที่สนใจ

ความยาวของวีดิทัศน์ 15 - 20 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมสื่อวีดิทัศน์แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินโครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง โดยการประเมินจากหัวข้อที่กำหนดให้เรียงตามหัวข้อในการทำเครื่องหมาย (✓) ตามระดับความคิดเห็นของท่าน

ในแบบประเมินทดสอบในหัวข้อต่างๆ การให้คะแนนในแต่ละหัวข้อโดยให้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00	=	ดีมาก
3.51 - 4.50	=	ดี
2.51 - 3.50	=	ปานกลาง
1.51 - 2.50	=	พอใช้
1.00 - 1.50	=	ต้องปรับปรุง

หากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมโปรดเขียนไว้ในหัวข้อ " ข้อเสนอแนะ "

แบบประเมินคุณภาพวิทยุทัศน์ด้านเนื้อหา
โครงการผลิตสื่อวิทยุทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

86

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์		✓			
2. เนื้อหาเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย			✓		
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา			✓		
5. ความทันสมัยของเนื้อหา					
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา		✓			
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					
8. ปริมาณของเนื้อหา			✓		
9. ภาษาเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม		✓			
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่		✓			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ...
 - ...
 - ...
 - ...

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชน
ลาดกระบัง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตรที่มีคุณภาพ เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของเกษตรกรที่อยู่ ในเขตลาดกระบัง และพื้นที่ใกล้เคียง และผู้ที่สนใจ

ความยาวของวีดิทัศน์ 15 - 20 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมสื่อวีดิทัศน์แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินโครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง โดยการประเมินจากหัวข้อที่กำหนดให้เรียงตามหัวข้อในการทำเครื่องหมาย (✓) ตามระดับความคิดเห็นของท่าน

ในแบบประเมินทดสอบในหัวข้อต่างๆ การให้คะแนนในแต่ละหัวข้อโดยให้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00	=	ดีมาก
3.51 - 4.50	=	ดี
2.51 - 3.50	=	ปานกลาง
1.51 - 2.50	=	พอใช้
1.00 - 1.50	=	ต้องปรับปรุง

หากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมโปรดเขียนไว้ในหัวข้อ " ข้อเสนอแนะ "

แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ด้านเนื้อหา
 โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องวิถีชีวิตการทำนาชุมชนลาดกระบัง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา
 PhD

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์		✓			
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา		✓			
5. ความทันสมัยของเนื้อหา			✓		
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา			✓		
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา		✓			
8. ปริมาณของเนื้อหา		✓			
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม		✓			
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่		✓			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระยะเวลาในการกรอกแบบสอบถาม
สั้นเกินไป ไม่เพียงพอต่อการตอบ

[Handwritten signature]

- รูปแบบการ ~~จัด~~ ~~ทำ~~ ~~การ~~ ~~จัด~~ ~~ทำ~~ ~~การ~~ ~~จัด~~ ~~ทำ~~ ~~การ~~
ไม่สะดวกในการกรอกแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

